

SLOVENE

Inserati:
Enostolpna pettivrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat po 30 v
za dva- in večkrat . . . 25,,
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.

Poslano:
Enostolpna pettivrsta po 60 vin.
Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga vsaki red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Uspeh naših čet pri Sv. Martinu in Sv. Mihaelu. - Napredovanje Nemcev zahodno od Moze.

Za četrto avstrijsko vojno posojilo!

Vojna posojila — vir bogastva.

Dočim nam je prvo vojno posojilo dalo sredstva, da smo vzdržali sovražni naval, nam je drugo pomoglo, da smo svojo zemljo osvobodili ovražnika; s tretjim smo pognali sovražnika daleč noter v njegovo lastno deželo in celo iz nje, s četrtnim vojnim posojilom pa si moramo priboriti končno zmago in mir. Četrto vojno posojilo, za katero poteče podpisovalni rok dne 15. maja, mora zdobiti zadnje nade naših sovražnikov in jim pokazati, da, čimdalje traja vojna, temvečja je naša požrtvovalnost in naša denarna moč neizčrpna. Nam, ki smo ostali doma, je sedaj pripadla naloga, da bijemo ogromno bitko in priborimo novo velikansko zmago, ki bo sovražnike končno prepričala, da je avstrijsko-nemška falanga nepremagljiva. Vseh nas skrbi bodi, da četrto vojno posojilo sijajno uspe, tembolj ker so s to patriotsko dolžnostjo zvezane ogromne gnotne koristi za vsakega podpisovalca. Ne danes, ne v bodočnosti ne bo moglo kje druge naložiti kapitala tako varno in obenem tako dobičkonosno. To dobro vedo finančniki, katerih mnogi nalagajo vse svoje premoženje v državnih vojnih posojilih. Vojna posojila so bila od nekdanj vir ogromnega bogastva. Ako preiskujemo izvor silnih bogastev posameznih družin, pridemo na to, da so se začela z vojnim posojilom v kateri prejšnjih vojn. A ne le posamezne družine, marveč tudi cela mesta in države so obogatele na ta način. Tako na primer Frankobrod ob Meni, ki je v meščanski vojski dal posojilo Ameriki, in Nizozemska, ki je v 18. stoletju na enak način utemeljila svoje bogastvo. Tudi sedanja vojna posojila bodo za posojevalce v bodočnosti vir bogastva. Te dobrote naj postane deležnih tudi čim več malih podpisovalcev. Pa bo kdo rekel, da se višje obrestni pri majhnih zneskih po 100 do 200 K pač le malo poznajo. Temu pa ni tako. 3 in tričetrt do 4 in pa 6 do 6 in pol od sto — to je že tako lep razloček, da ga ne more nihče prezreti; 2 K do 2 K 75 vin. pri vsakih sto kronah pač ni, da bi se vrglo proč. 40 ali pa 60 do 65 kron za vsakih 1000 K na leto ni za nikogar vseeno. Naj si vsak sam iz-

računa, koliko znaša razloček v desetih, dvajsetih letih — in naj izvaja posledice.

Vrata do dobička pri četrtem vojnem posojilu

so vsakomur na stežaj odprta. Najmanjši znesek je 100 K. Pa tudi tistemu, ki ne spravi skupaj niti 100 K, je dana priložnost, da se udeleži tega domoljubnega in obenem dobičkonosnega podjetja. Šole, nalašč v to svrhu ustanovljena podpisovalna društva, zadruga, hranilnice itd. morejo zbirati za svoje posojilo bo plačal temeljem zanoložiti v IV. vojnem posojilu. Kdor ima zakladne liste prejšnjih treh vojnih posojil ali drugačne vrednostne papirje, potem hranilne knjižice, nezastavljene zavarovalne police, kdor je posestnik nezadolžene ali le malozadolžene hiše ali posestva, more podpisati četrto vojno posojilo, ne da bi rabil za to gotovine. Kot prvo plačilo na vojno posojilo je treba plačati 17 K 50 vin. za vsakih sto podpisanih kron; kdor pa podpiše na zgoraj navedene vrednostne papirje itd., mu ni treba plačati nobene gotovine, marveč dobi nanje posojilo do 75% njihove vrednosti. Ali ima potem zanj vojno posojilo še kako korist? Vsekakor, kaj-konitih odredb največ 5%, dočim mu bo neslo četrto vojno posojilo 6—6½% obresti. Kdor torej hoče dobro domovini in samemu sebi, ta naj nemudoma podpiše IV. vojno posojilo.

Delovanje „Rdečega križa“ na Kranjskem l. 1914. do konca vojnega leta 1915.

Koncem l. 1915. smatra Deželno in gospejno pomočno društvo »Rdečega križa« zopet za svojo dolžnost, da razvije natančnejšo sliko o svojem delovanju, o delovanju svojih podružnic in vseh svojih zavodov.

To je tem potrebnejše, ker so se od vojne napovedi Italije meseca maja 1915 samoposebi zvišale zahteve na društvo v nepričakovano visoki meri.

Meseca marca 1915 objavljeno kratko poročilo »Rdeči križ Kranjski v vojnem letu 1914« je bil izliv najgorkejših hvaležnosti »Rdečega križa« nasproti javnosti; tembolj mora to nadaljno poročilo, ki naj pokaže, kako je povzdignila Kranjska življenjsko moč društva do tolike mere, da je moglo zadostiti celo velikim zahtevam zadnjega časa.

Ta požrtvovalnost prebivalstva, to udejstvovanje vseh slojev, smotrno delo-

vanje vseh sotrudnikov društva brez izjeme je omogočilo, da so se potrebne odredbe za večji sprejem naših hrabrih bolnih in ranjenih vojakov ukrenile na tako obsežen način, da je bilo društvo deležno največje pohvale.

Na tem mestu Deželno in gospejno pomočno društvo ne more drugače, nego da se spomni najvažnejših izmed naših nesebičnih prostovoljnih in v vojno službovanje vpoklicanih, »Rdečemu križu« dodeljenih sotrudnikov, namreč zdravnikov, in jim izrazi najpriskrnejšo zahvalo, saj so njihovu zaslužnemu delovanju zahvaliti lepi uspehi v naših zavodih.

Vredno so se odlikovale pri našem samaritanskem delu tudi redovne in prostovoljne svetne strežnice in pomožne strežnice, dame, ki so dobrotno delovale v zavodih in oskrbovale okrepčevalno službo, vse navdane z željo, da bi pomagale obžalovanju vrednim ranjenim in bolnim vojakom.

Sledi kratka slika o delovanju »Rdečega križa« na Kranjskem.

Število vseh zavodov, ki jih upravlja »Rdeči križ«, je znašalo koncem leta 1915. štirinajst s 34 posteljami za gažiste in 1577 posteljami za moštvo (proti 18 posteljam za gažiste in 896 posteljam za moštvo začetkom vojne).

Denarni stroški za rezervno bolnišnico »Leoninum«, za objekt IV. nove infanterijske vojašnice, dalje za oba rekonvalescentna doma »Ljudski dom« in »Cesarja Franca Jožefa azil« so znašali 253.717 K 97 vin.

Jedilnih deležev, proračunanih za cel dan, se je razdelilo v »Leonišču«, v »Cesarja Franca Jožefa azilu« in v »Ljudskem domu« 80.196. Stroški za oskrbo, ki jih je povrnili vojaški erar, so znašali od začetka vojne do konca l. 1915. za bolnišnice: Elizabetna ženska bolnišnica v Rudolfovem, Kandijski pri Rudolfovem, Elizabetišče v Ljubljani, dalje za maroderska doma v Toplicah pri Rudolfovem in v Ilirski Bistrici, končno za rekonvalescentne domove v Kočevju, Litiji, Ponovičah, Zagorju, Jesenicah in na Bledu, 635.710 K.

Do konca l. 1914. je bilo na okrepčevalni postaji v Ljubljani od začetka vojne okrepčanih 60.084 bolnih in ranjenih, in od začetka italijanske vojne na novi okrepčevalni postaji, ki se je ustanovila v tovrnem skladišču južne železnice, pa 106.695 bolnih in ranjenih.

Število na okrepčevalnih postajah Rudolfovo, Postojna in Št. Peter okrepčanih oseb je znašalo 242.079.

Za prevoz ranjenih in bolnih je na razpolago pet kolon s 115 možmi; ljubljansko reševalno društvo ima 37 članov, 7 avtomobilov in 18 voz.

(Dalje.)

Malo istrskih stvari.

Letos preti našim vinogradom škoda. Premalo bo žvepla in modre galice. Te je bilo tudi lani veliko premalo. Vinska letina v Istri lani ni bila slaba, da je bilo pa galice zadosti, bi se bilo pa neprimerno več pridelalo. Letos je c. kr. vlada določila količino žvepla za Istro, in sicer 1700 kvintalov, kar je jako malo. Vlada se je pri tem naslanjala na staro merilo, ki izkazuje v Istri samo 5632 ha vinogradov, v resnici pa je vinskih krajev še za polovico več, ako se pomisli, da je Istria s Ko-persčino tostran Učke vsa, Liburnija pa po veliki večini vinorodna dežela. Deljenje žvepla je poverjeno gospodarskim društvom in občinam. Naročniki bodo dobili komaj pol, za kar so prosili. Sama naša hranilnica pri Sv. Luciji (kraj Oprt-lja) je naročila 28 kvintalov, a celi občini, ki šteje še Gradin, Topolovac, Zrenj, je določeno samo 30 kvintalov. Močno želimo, da bi visoka vlada, ako le mogoče, še za najmanj toliko poskrbela, kolikor je zdaj nakazano, drugače se je bati, da bo vinska letina jeseni žalostna. Naši vinogradniki so letos prodali vino vojaški upravi, ki ga je dobro plačala, enako olje in druga živila. Narod je pri denarjih. Bolj kot kdaj je treba zdaj ljudstvu priporočati, da varčuje, po vojski ne bo podpor! Tudi naš dr. Laginja priporoča to vedno in vedno. Aprovizacijo po Istri imajo večidel občine v rokah, pa tudi društva. Gospodarsko društvo v Kaštelu pri Bujah si je steklo v tem veliko zaslug. Ta organizacija je tudi v mirni dobi izborna uspevala. Duša vsega je neumorno delavni župnik Mandić, kateremu stoje poseben zdaj na strani pridni pomožniki, kakor g. Ribarič, brat profesorja in poslanca, in vrla gopodična učiteljica na hrvatski Ciril-Methodovi šoli v Kaštelu. Društvo ima velike lokale in moderne stroje, kakor mlin, stikalnice itd. in prostorno klet. Ne more se povedati, kolikemu ubogemu župljanu, pa tudi okoličanom je župnik

LISTEK.

Doberdob.

(Konec.)

Prekladanje na pristajališčih je v rokah Rusov — »karpatska armada« jih navajajo tukaj. Resnično so jih bili ujeti v Karpatih. Od svoje opreme prstenorjave barve so pač že odložili kos za kosom, sedaj so modrosivi; močni so, vitki, a tudi leni kot vedno. Prvi med njimi orjaški Sergej.

Le-ta je kmet iz Vologde, komaj verjetno, in orjak. Sergej je bolan na živcih. Kakor hitro se porodi sinji dan, že začuti Sergej v križu bolečine same razburjenosti. Tedaj vzame med zobe trsko, jo gloda in čaka, čaka trepetaje.

»Sergej, ne bodi vendar! Ali ti je Beppino storil že kdaj žalega?« mu očita sestra strežnica. »Le nekaj lukenj je izkopal v Krasu — ali je vredno, da bi se toliko bal?«

»Saj se ne bojim,« odvrne Sergej, a oči mu nemirne blodijo po nebu. »Le jezi

me ta Beppino. Zaveznik naj bi bil, pa meče bombe na poštene ljudi! Le naj ga dobim v pest — zadavim ga Beppina, tako gotovo, kakor sem pravoveren. Pa če me Avstrijci tudi ustrelite zato!«

Letališče polkovnika L. je zanimiva stvar. Mogočna lokomotiva nosi bencinski motor in vzbuja tok; osem težkih voz, vsak zase motor, spravijo tok v gibanje. Vlak lahko vozi po tiru, ki je položen brez mnogih sitnosti ravno in krivo po hribu in dolu a vlak lahko sezuje tudi velika železna kolesa, obuje manjša z gumijem oviti in drči po beli cesti brez tira. En sam mož vodi vlak. Pri uplinjevalcu poleg vodnika pa sedi možko s kapo po strani na glavi — črn koder.

Počasi se vpenja vlak po bregu navzgor in drvi kot pšica v dol. Solnce pripeka zbadajoče. Že je vzbudilo ščipavce (škorpijone), ki tu oznanjajo pomlad. Rdeča dolinska zemlja žari; železa ima toliko v sebi, da jo izkoriščajo v tehniki in izdelujejo iz nje vodenece; tako mi je pravil inženier. Za kamenitimi položnimi zidovi, ki so nastali v stoletjih iz kamenja, pobrane-ga po polji, stoji vas. Samo zvonik se vidi zlato odsevajoč izza nasipa. Naši vojaki delajo po vinogradih, ruski ujetniki stoji

kot stražniki ob železniški progi.

Vlak prinese streliva težkemu napadovalemu topništvu. Sedim na zaboji s patronami in pretresajo se mi rodne kosti.

Vodnik pokaže zdaj tja po okolici, po kateri se vozimo. »Ali vidite ono grmičevje, kjer se je baš razpočil laški šrapnel? Ali ste kaj opazili, ko ste se vozili mimo? Kaj ne da ne? A tam stoji naša žarnica, s katero ponoči iščejo letalcev. Ali ni imenitno prikrita? Jaz sem zgradil maskerado — prej sem služil pri žarnici. Ono črno v ozadju je brambna baterija, oni madež na levi tudi ena. O, tukaj se Beppinu ne godi najbolje.«

A če bi prišel sedaj le in zadel vlak, pa bi se tudi meni ne godilo dobro.

A pojavil se je šele tri ure kasneje.

O tem času je navadno mirno, ker imajo Lahi pred seboj solnce, zato ne morejo opazovati dobro.

Posetim taborišče. Kolibe za rezerve, zgrajene v dolini v kamnolomu. Čedna bivališča, dobre poti; pisarne, telefon, vodovod; častniška jedilnica, telovadišče, kino-gledališče, kavarna. Zidovi leseni in kameniti, strehe obložene s kamenjem.

Potem se napotim po stezi med kame-njem in grmičevjem, gričevje in skalov-

jem na prelaz, kamor prav rade lete laške granate, a šele popoldne.

Nepričakovano krasen razgled. Široko se vije Soča po zelenih travnikih. Pred menoj se razprostirajo razvaline mesta Gorice, ki jih oživljajo neustrašeni ljudje. Razstreljene strehe, razsuti zidovi.

Nedelja je, ljudje so oblečeni praznično. Siva griča sta Smihelski in Smartinski grič. Kormin se vidi v dalji in nekaj slemen tržiških. V soparni tančici v ozadju blesteče se ravnine je Videm.

Nedelja in cerkve, kamor seže oko.

V ravnini Zadobom tiči baterija, težki ladijski topovi sovražnikov. Pred temi žreli so priborili Lahi teden prej selške jarke. Pri nas je ostalo vse mirno in dali smo jim časa, da se udomačijo v jarkih. Včeraj smo pred žreli sovražnih topov vzeli selške jarke zopet nazaj. Z noži, kij, ročnimi granatami smo šli na Italijane. Le dva sta ostala živa.

Sedel sem v mirnem solncu na kamentem prizidku slovenske kmetijske hiše, ki je bila moj stan. Nad obzorjem ena, dve, tri, štiri... sedem pik: sovražni privezani baloni. Naš balon mi je plaval rumen in na pet skoro nad glavo. Zrak je bil miren, kmaj se je zaznalo gibanje.

Mandić pomogel do novca, v času, ko je bilo vino še poceni. Zato mu je pa hrvaški seljak hvaležen. Spoštujejo ga kot očeta. Župnik pa društvu veliko pristedi s tem, ker vse stroje sam nadzoruje in kot več mehanik popravlja, ako se kaj pokvari. Iz tega se vidi, zakaj je bilo iredenti duhovstvo tako zopno, po njej črteno, toženo, preganjano: narod je izobraževalo, gospodarsko krepilo, samo živeč bolj v pomanjkanju kot v izobilju. Kdor Istro le malo pozna, ve, koliko trpi tukaj duhovnik, ki nima nikake, niti najmanjše udobnosti, ako se tudi ne oziramo na nesramno gonjo iredente proti njej. Če kje, se mora reči, da je v Istri Cerkev ohranila tudi narodnost našemu hrvaškemu ljudstvu. Zamolčati se pa ne sme, da je tudi naše požrtvovalno učiteljstvo k temu veliko pripomoglo, in ki, hvala Bogu, po veliki večini dela vzajemno z duhovnikom, kar ima gotovo lep uspeh. Zdaj v vojski, posebno po izbruhu, se je ljudem odprlo, kdo je njih pravi prijatelj, in mnogokdo, ki je prej šel slepo na limanice hinavskim ljudem, ki so rovali proti našim možem, zdaj izprevidi, kako umetno so ga znali zadrževati v svojih rokah oni, ki so govorili, da so Hrvatje najbolj ničvreden narod brez omike, tako da se naš Istran ni hotel imenovati Hrvata. Italijanska iredenta jih je slepila, da so oni Slovenci, da bi jih s tem odrgala od njenih voditeljev. Nakana se ni posrečila. Iredentiška in kraljevstvena lažnjiva politika stoji pred nami v vsej svoji grdobii.

Imenovanja.

Za polkovnike so imenovani: podpolkovnik 43. pp. Jernej Žebre; podpolkovnik 8. lov. bat. Miroslav Scotti pri 7. pp.; podpolkovnik 53. pp. Karel Turčič pri 4. bos. herc. p. — Za podpolkovnike so imenovani: major 87. pp. Josip Degelmann pri 98. pp.; major 7. pp. Emanuel Gradl; major 27. pp. Franc Fasching pri 17. pp.; major 6. gor. top. p. Rudolf Mihelčič. — Za majorje so imenovani: Pavel baron Salis-Soglio pri cesarski telesni straži; stotnik 47. pp. Demetrij Košuta pri 97. pp.; stotnik 70. pp. Ivan Rogač; stotnik 59. pp. Josip Burger pri 17. pp.; stotnik 87. pp. Bruno Kortüm pri 28. pp.; stotnik 16. polj. havb. p. Karel Prossinagg. — Za stotnike so imenovani nadporočniki: Strel Miroslav, 47. pp.; Krajnc Viktor, 10. lov. bat.; Conrath Alfred, 17. pp.; pl. Ritter René, 87. pp.; Potočnik Vinko, 7. pp.; Ferencak Rudolf, 33. pp.; Panzer Rudolf, 7. pp. — Za nadporočnike so bili imenovani poročniki: Ottil Jakob, 47. pp.; Comploi Robert, 2. pp. tir. ces. lovcev; Zun Lovrenc, 2. bos. herc. pp.; Sluga Maks, 7. pp.; Kaučič Josip, 31. lov. bat.; Močnik Rudolf, 47. pp.; Zupan Ivan, 2. bos. herc. pp.; Hauger Ivan, 17. pp.; Benesch Josip, 17. pp.; Ortner Anton, 47. pp.; Potočnik Rudolf, 47. pp.; Strohmeier Viljem, 47. pp.; Hübl Emil, 87. pp.; Weninger Karel, 7. lov. baon; Schlesinger Pavel, 87. pp.; Scharf Josip, 47. pp.; Dietz Emil, 17. pp.; Braun Oton, 87. pp.; Čar Leopold in Stephanu Židar, 87. pp.; Huber Herman, 47. pp.; Knafelj Leon, 2. bos. herc. pp.; Piesen Hugo, 97. pp.; Kranjec Ivan, 2. bos. herc. pp.; Beutl Josip, 47. pp.; Kühnel Josip in Lechleitner Ivan, 47. pp. — Za poročnika sta imenovana praporščaka: Harasymov Anton dr., 97. pp.; Niederle Miroslav, 47. pp. — Za stotnike so imenovani nadporočniki: Pogačar Franc, 27. polj. havb. p.; Laibacher-Beke Rudolf, 3. gor. top. p.; Lukanc pl. Savenburg Michael, 6. polj. top. p. (preje 9. polj. top. p.). — Za nadporočnike so imenovani poročniki: Miedler Karel in Glantschnig Viktor, oba 3. gor. top. p.; Gorisek Miroslav,

Na prelazu sosednih gričev se je zapražil zdaj pa zdaj bel oblak: italijanske granate najtežjega kalibra. Vselej se je prikazal najprej bel oblak nasičen s plamenom. Nato je zatrepetala zemlja; nato razstrel, da je pretresel mozeg. Lahki streljajo zopet na našo črto.

Vem tudi, kje stoje topovi, iz katerih grme peklenke granate. Niti daleč ni od tod...

Zdajci šine pod mojim gričem proti nebu rdeč plamen, nakratko, z jasno do nečim pokom: obrambni top. Beppina jaz še nisem bil opazil, brnenje preslišal v šumu pokajočih granat. Kakor tolpa razdraženih psov se zakade obrambni topovi lajajoči na Beppina. »Bum! bum! bum!« zatljuje na levi in desni, »brum! bum!« spredaj in zadaj. In na nebu se prikaže oblakček za oblakom eden, dva, ... deset, dvajset, kdo naj jih prešteje, prikažejo oblakčki dvojčki — visoko, nizko, blizu, daleč, vsi na poti Beppinovi, ga ženejo dalje, dvigajo kvišku, žugajo spredaj. »Bum!« — In on posluhne, se obrne. »Pak! pak!« bevskajo zgoraj oblakčki. Beppino zbeži na solnce, ne vidim ga več.

Hip kasneje se prikaže zopet — a le toliko, da se naglo požene proti zahodu in izgine. »Bum! Pak!« Preveč sta mu legla la na živce.

7. polj. havb. p.; Zhuber pl. Okrog Kuno, 7. polj. havb. p. — Za stotnika je imenovan nadporočnik 7. trd. top. p. Janež Ferdinand, prideljen topniškemu štabu. — Za vojnega višjega kurata je imenovan kurat 6. inf. četne div. Maraič Ivan. — Za višjega štabnega zdravnika 1. vrste je imenovan višji štabni zdravnik 2. vrste dr. Rečnik Henrik. — Za višjega štabnega zdravnika 2. vrste je imenovan štabni zdravnik dr. Kolbe Ludvik. — Za nadzdravnika je imenovan asist. zdravnik 87. pp. dr. Vas Evgen. — Za stotnika računovodjo je imenovan nadporočnik rač. vodja 10. lov. bat. Trstenjak Roman. — Za poročnike računovodje so imenovani rez. podčastniki: Platter Miroslav, Horel Franc in Voglhuber Valter, vsi pri 17. pp. — Za vojaškega višjega računskega svetnika 2. vrste je imenovan voj. rač. svetnik Klobučar Jurij pri intendanturi vojaškega poveljstva v Gradcu. — Za fregatnega poročnika je imenovan pomorski kadet Alfred Perko. — Za mornariškega višjega kurata je imenovan mornariški kurat dr. phil. Josip Sever. — Za korvetnega kapitana je imenovan linijski poročnik Miroslav Makuc. — Za podpolkovnika je imenovan major 5. dom. p. Alojzij Poseunik. Za podpolkovnika je imenovan vpokojeni podpolkovnik z naslovom in značajem Rudolf Jeglič. — Za majorja je imenovan vpokojeni major z naslovom in karakterjem Martin Majcen. — Za stotnike so imenovani nadporočniki: Alfred Zimmermann, 27. dom. p.; Ernest Zupanc, 26. dom. p.; Karel Potočnik, 23. dom. p. — Za nadporočnike so imenovani poročniki: Valter Süßland, 26. dom. p.; Franc Pleško, 27. dom. p.; Ivan Schurr, 26. dom. p.; Michael Levec, 27. dom. p.; Anton Čizman, 27. dom. p.; dr. jur. Emil Winter, 5. dom. p.; dr. jur. Ernest Kohn, 5. dom. p.; Pavel Jahn in Oton Engel, oba 5. dom. p.; Oskar May, 26. dom. p.; Anton Privšek, 34. dom. p. — Za stotnika je imenovan nadporočnik Josip Zorec. — Za nadporočnika je imenovan poročnik 27. dom. p. Josip Peternej. — Za poročnike so imenovani praporščaki: Rafael Mahnič, 27. dom. p.; Emil Jauernig, 6. dom. p.; Michael Bezlej, 27. dom. p.; Albin Petek, 3. dom. p.; Franc Sillig, 5. dom. p.; Ludvik Vidas, 5. dom. p.; Karel Raimann, 26. dom. p.; Ivan Mrak, 26. dom. p.; Alojzij Dužnik, 26. dom. p.; Pankracij Cilenšek, 26. dom. p.; Ivan Gracner, 26. dom. p.; Ernest Podirski, 5. dom. p.; Franc Erjavec, 5. dom. p. — Za nadporočnika sta imenovana poročnika: Josip Bricelj, 22. domobr. polj. top. p.; Emil Končar, 43. dom. polj. top. p. — Za stotnika je imenovan nadporočnik dr. phil. Stanislav Bevk. — Za polkovnika je imenovan podpolkovnik 7. dež. orož. poveljstva Franc Rupnik. — Za majorja je imenovan ritmister 8. dež. orož. pov. Oskar Vidic.

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 8. maja. (K. u.) Uradno: Živahen topniški boj od časa do časa na posameznih delih goriškega mostišča in na prostoru pri Sv. Martinu. Razstrelili smo zahodno od cerkve navedenega kraja z mogočno mino del sovražne bojne črte. Italijani so imeli velike izgube. Na severnem robu gore Sv. Mihaela so vzele naše čete malo sovražno opiralnico. Naši letalci so vrgli veliko bomb na sovražni tabor pri Chiopris, južnovzhodno od Kormina. V več odsekih tirolske vzhodne fronte in pri Rivi živahnejši topniški boji.

Nomestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Zadnji boj na Jadranskem morju. Dunej. (Kor. ur.) Iz vojnega tiskovnega stana: »Agenzia Stefani« javlja: 3. t.

Šrapnelski ovoj je priletel po razstrelu iz zraka in štrbuknil v vodno kad pod prizidkom naše hiše. Skoro bi bil ubil psa, ki je baš pil iz posode.

Le ako prileti Beppino prav blizu, tedaj se oglasi zvon, in potem mora, mora brez ugovora vse v kritja — tako slove strogo ukaz generalnega štaba.

Solnce se nagiba zatonu krvavordče, visoko nad njim se prikazuje ozki mesec v zvezi z Jupitrom.

Sedaj se pojavi prizor, čudovito krasen: Mesec sveti kot čist kristal. Kometi, laški žarometi, se dvigajo in vrte preko sivih gričev. Svetilne krogle mečejo kvišku živorezenih zvezd. Topovi pokajo, puške, strojnice.

»Dninarji so na delu,« pravijo naši vojaki. Lahki streljajo, da jih ni strah. Večer za večerom tako, komaj da se stemni, brez cilja, nervozno.

V tem koraka z godbo na čelu in z razvito zastavo ogrska pehota v jarke, da zamenja s sedanjimi bojovníki. A njim godba ni dosti — k svirani koračnici pojo preglasujoči godbo: »Ne bántsát a Magyar!«

»Pusti pri miru Ogra!« To ni prošnja, temveč težka grožnja, grožnja s kiji, noži in ročnimi granatami.

Lah pa strelja, da ga ni strah.

Dninarji so na delu!

Roda Roda v »N. Fr. Pr.«

m. so zagledali in zasledovali štiri laški torpedni rušilci na zgornji Adriji 10 sovražnih torpedovk, ki so bežale proti Pulju. Naši torpedni rušilci so jih zasledovali do približno 20 milj od Pulja; sovražnika so trajno obstreljevali in ustavili zasledovanje šele, ko so priplule večje bojne ladje na obrambo rušilcev. Sovražna povodna letala so poizkušala zamen metati bombe na naše torpedne lovce. — 4. maja popoldne je metalo pet sovražnih letal bombe na Brindisi. Stvarna škoda je neznatna. Največkrat je bila zadeta bolnišnica, kjer so ubile sovražne bombe 4 bolnike, 5 so jih pa ranile. V drugih krajih je bilo ranjenih le nekaj oseb. Včeraj je torpediral in potopil na spodnjem Jadranskem morju francoski podvodni čoln »Bernouilli« sovražni torpedni rušilec.

Kako je izgledal v resnici drzen lov laških rušilcev na naše brodovje, kažejo sledeča dejstva: Kakor hitro so naše morske enote zagledale približno 10 milj od italijanske obali italijanske rušilce, so se pešale z močjo takoj na sovražnika, ne da bi čakale na združitev z oddaljenejšimi. Sovražnik se je brez obotavljanja obrnil in se umaknil proti obrežju. Topniški ogenj ni radi velike razdalje učinkoval. Čez deset minut so ga ustavili, ker naše krogle znatno hitrejšega sovražnika niso več dosegle. Naše brodovje je opustilo brezuspešen lov in se je obrnilo proti vzhodu in zmanjšalo brzino vožnje na 20 vozlov. Štiri sovražni rušilci so se tudi obrnili in so se vozili vedno v paralelni črti na levi zaostajajoč. Izgledalo je to pač kakor zasledovanje, a ker je vozil sovražnik z nad vsaj 30 vozli brzine, torej 10 vozlov hitrejši, bi se bil lahko približal, če bi bil hotel. Rajše je pa ostal v daljavi; nobena njegova krogla ni padla v količjak nevarni bližini od naših čolnov. Le »Scharfschütze«, ki je šele zdaj v obrambo lahkega brodovja zavozil med oba brodovja, je izstrelil nekaj salv na približno 600 metrov. Drugega rušilca v italijanski črti je pokrila toča druge salve. Kakor pičen je poskočil proti levici iz črte in je krenil nazaj šele čez nekaj časa; kar potrjuje trditev »Scharfschütze« in enega letalca, da je bil zadet ta rušilec v sredi na krovu. Približno 20 morskih milj od Pulja se je obrnilo naše brodovje nena doma s hitro vožnjo v desnem kotu proti sovražniku, kar pa okusu drznih lovcev ni odgovarjalo, ker so se ravno tako hitro obrnili in tako hitro vozili, da se čez četrt ure ni videl niti dim več.

Tako se je končal slaven lov Italijanov na naša vozila. Poročilo »Agenzia Stefani« o potopu našega rušilca po francoskem čolnu »Bernouilli« so močno pretirana. »Čezpel« je bil torpediran 4. maja popoldne južno od Kotora, a potopil se ni, marveč je le poškodovan. Brez težave so ga privedli v pristanišče. Upajmo, da je tudi poročilo »Agenzia Stefani«, ki omenja le okolnost, da so baje ubile bombe letalcev štiri bolnike, pet jih je ranila, ravnotako zlagano, kakor vsa druga, ki so jih objavili o vojski na Jadranskem morju.

Dva laška generala zopet odstavljena. Rim. (K. u.) Uradni list poroča, da sta vpokojena generalporočnik Amari in generalmajor Aveta.

Jeklene čelade uvedli tudi Lah. Lugano. »Popolo d'Italia« poroča, da je prevzela vlada v Rimu za armado dve plinarni. Dalje poroča isti list, da uvede vojno vodstvo do srede majnika pri vseh četah izvzemši karabinijerjev jeklene čelade po francoskem vzorcu. Odpravili so peresa za čas vojske tudi pri bersaglierih.

Princ Valeški v italijanskem glavnem stanu.

Lugano, 8. maja. Princ Valeški je obiskal različne odseke italijanskega bojišča. Vodil ga je kralj sam. Na povratku si je ogledal od Anglije ustanovljeno bolnišnico Rdečega križa. V kraljevi vili je princ sprejel v avdijenci Salandro in Cadorno.

V Milanu primanjkuje premoga.

Lugano. V Milanu primanjkuje že tako premoga in železniških voz, da prevajajo na železnici le enkrat na teden tovore. Številno tovornih vlakov v milanskem okraju so znižali za eno četrtino, kar zelo razburja tvorničarje in trgovce proti Angliji, ki sploh ničesar ne kupi v Italiji.

Italijanski junaki.

V tripolitanski vojni se je od italijanske strani veliko poročalo o junaštvih nekega vojaka, po imenu Giorgio Finimondo, ki je kmalu užival neizmerno popularnost. Kjerkoli se je pokazal Finimondo po lausanskemu miru, povsod je bil predmet navdušenih ovacij svojih rojakov, vršili so se patriotični banketi in slovesne prireditve temu možu na čast. Celo Italijani v Argentini, na katerih povabilo je Finimondo potoval v Ameriko, so priredili junaškemu vojaku sijajne slavnosti.

Ta Finimondo je prišel lani s svojim polkom, alpinci, na postojanke ob rečici Pontebana. Toda pričakovana junaštva so topot izostala in nekega dne je italijanski junak izgubil sledu. Kakor poroča sedaj dnevno povelje polkovnika Tamagni I. aloinskega polka, je podčastnik Georgio Fi-

nimondo s svojim orožjem prekoračil Pontebano in se kot begunec udal avstroogrimskim četam. Italijansko vojno sodišče 12. armadnega zbora je nekda po celi Italiji slavljenega junaka in contumaciam obsojilo na smrt. — V Turinu se začne te dni proces proti italijanskemu vojaškemu letalcu Barbattiju, ki je dosegel kot begunec rekord v tem, da je pobegnil po zraku v letalu in se zatekel v Lugano na švicarska tla. Razprava se bo vršila ob nenavzočnosti Barbattija, ker je Švica odklonila njegovo izročitev.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 8. maja. (K. u.) Uradno: Nobenega posebnega dogodka. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 8. maja. Veliki glavni stan: Položaj je v splošnem neizpremenjen. Vrhovno vojno vodstvo.

RUSKO URADNO POROČILO.

Petrograd, 6. maja. Uradno: Ob dvinski fronti so Nemci naperili silovit artiljerijski ogenj proti utrdbam pri Uexküllu in postojankam vzhodno od Friedrichstadta. Sovražni letalci so na nekaterih točkah metali bombe. Med Jakobovim in Dvinskem je naša artiljerija pri sovražniku z zadetkom povzročila razstrelbo municije. Jugovzhodno od jezera Medum smo po spopadu vzeli sovražni jarek. Severozahodno od Kaszyna so Nemci 4. t. m. po triurni artiljerijski pripravi prešli z močnejšimi silami k napadu proti vasi Dubrovka. Tudi naše čete so napadle in prisilile Nemce k begu. Sovražnik je zapustil mrtve, ranjene in množico orožja ter municije. Ugrabili smo ujetnike.

Severovzhodno od Czartoryska je nek naš poizvedovalni oddelek z bajonetom napadel sovražno poljsko stražo in ugrabil ujetnike. Južno od kolodvora Olika (13 km) so naši poizvedovalci prisilili sovražnika, da je zapustil gozd vzhodno od vasi Stawiszce. Pri Muravici je naše letalo napadlo dva sovražna letalca; po polurnem boju se je en sovražni letalec moral spustiti na tla v sovražnih vrstah, drugi je izginil.

POLOŽAJ NA VZHDNOGALISKI FRONTI.

(Vojnega tiskovnega stana dovoljeno.)

Zadnje dni povišano rusko artiljerijsko delovanje v vzhodni Galiciji kakor tudi pred kratkim sporočeni poskusi sovražnika, da bi nastopil na nekaterih točkah ob Stripi proti avstrijskim postojankam, so zopet obrnili večjo pozornost na ta odsek bojišča. Po veliki januarski ofenzivi Rusov, ki se je popolnoma izjalovila, je bilo nekaj časa mirno. Ko je pa na ruski strani postal poveljnik general Brusilov mesto Ivanova, so Rusi na novo razvrstili svoje čete. Posledica tega je bila doba novih napadov, ki se loči v dve glavni skupini. Najprej so Rusi na celi fronti skušali priti v posest naših predpostojank, da bi se potem lahko približali glavni črti. Obojestranske postojanke tako ob Stripi kakor tudi pri Zalesčikih so med seboj oddaljene od 800 do 1200 metrov. Zato sta oba nasprotnika zasedla in utrdila posamezne višine med obema črtama.

Rusi napad, kojega cilj je bil, da osvoji vse te avstrijske predpostojanke, se je pričel koncem januarja s sistematičnim nastopanjem proti mostišču Usziesko. Kot zagodza v sredi ruski dnjestrskih postojank je bila sovražniku posebno neprijetna. Treba je bilo dvamesečnih neprestanih napadov in nad 6000 mož žrtve, predno so mogli z razstrelbo vzeti te postojanke.

Rusi so nato nadaljevali svoje napade dalje proti severu. Gipsarka, vzhodno od Jaslowieca in naše postojanke pri Trybohovcih in vzhodno od utrdb Baltin v severnem odseku fronte ob Stripi so bile ljuto napadane. Toda vsi navalci so se izjalovili. Za možnost nadaljene izpeljave ruskih napadov govori dejstvo, da so bile čete v vzhodni Galiciji izmenjane in ojačene s Sibirici, Kavkazi in zelo dobrimi južnoruski četami in da so tudi topovski material deloma izmenjali, deloma pomnožili.

Generalu Brusilovu so podrejene tri armade: Serbatijev, Saharov in Lešicki. Njegov glavni stan Kamieniec-Podolski so zadnjič naši letalci bombardirali. Kljub vsem odredbam se bo pa morebitno večje napadalno gibanje končalo s prav takimi neuspehi, kot december-januarska ofenziva.

RUSKI CAR ZOPET NA BOJIŠČU.

Petrograd. (K. u.) Car je odpotoval k armadi na bojišče.

ZAKAJ SO ARETIRALI SUHOMLINOVA?

Nekdanjega ruskega vojnega ministra generala Suhomlinova so prijeli in zaprli v Peter Pavlovo trdnjavo. Preiskovalna komisija, katero je imenoval car, je zdaj sestavila obtožnico proti njemu. V prvi vrsti so dognali, da je snreel in razdelil

naravnost velikanske podkupovalne vsote. Vojaške dobave je vodila cela organizacija pod Suhomlinovim vodstvom s podporo inženirja Hoškičeviča, sorodnika njegove žene; dalje zakonskih Altschiller, pomagali je neki Maksim Weller in Ana Aurich. Zapleten je v zadevo tudi tisti Rzewski, ki je povzročil padec prejšnjega notranjega ministra Suhomlinova. Obtožba očita Suhomlinovu še veleizdajo, ker ga dolži Rzewski, da je postopal sporazumno s polkovnikom Mjasojedovom, ki je bil usmrčen radi veleizdaje. Posebno očitajo Suhomlinovu, da je z zavedno krivdo vodil Rusijo nepripravljeno na vojno. Suhomlinov je narekoval v navzočnosti Mjasojedova Rzewskemu članek, ki ga je objavil list »Biržebie Vedomosti« pod nadpisom: »Pripravljeni smo«.

SUHOMLINOV BO OBDOJEN NA SMRT?

Genf, 8. maja. »Petit Parisien« poroča iz Petrograda, da general Suhomlinov ne bo ušel smrtni kazni, ker je zločin veleizdaje že dokazan. K temu pridejo še druge težke obtožbe. To pojasnjuje včeraj odredjena osamitev generala v samotni celici Peter-Pavlove trdnjave.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 8. maja. Veliki glavni stan: V zadnjih dneh na levem bregu v glavnem po Pomorjanih z velikimi težavami, toda z zmernimi izgubami izpeljane operacije so uspele. Kljub najtrdovratnejši protibrambi in divjim sovražnim protinapadom so vzeti vsi jarki na severnem pobočju do vrha višine 304 in so se pomaknile naše črte do vrha samega. Sovražne izgube so izredno težke in krvave, tako da smo ujeli neranjenih 40 častnikov in 1280 mož. Odabili smo sovražnika z močnimi izgubami zanj pri razbremenitvah napadih na naše postojanke na zahodnem pobočju »Mrtvega moza« (Mort homme). Na vzhodnem bregu so se razvili ljuti boji na obeh straneh sedla Thiaumont; sovražnik je v teh bojih vrgel proti našim četam vzhodno od sedla med drugimi četami tudi zamorce. Njih napad se je zrušil z izgubo 300 ujetnikov.

Med opisanimi boji smo dognali nastop nadaljnjih svežih francoskih čet. Sovražnik je nastopil torej v ozemlju pri Mozi, če se upošteva popolnoma zopetna dopolnitev drugih nastopajočih delov, s silo 51 divizij, torej je mnogo več kot dvakrat močnejši kakor smo mi, ki napadamo, poslali čet v boj.

Z ostale fronte se ne poročajo nobeni posebni dogodki, izvzemši spretne izvedene podjetij patrulj, tako v okolici pri Thieppal in Flirey.

Dve francoski dvokrilni letali sta padli po zračnem boju nad Cote de Froid Terre.

Vrhovno vojno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

7. majnika ob 3. uri popoldne. Nemci o napadih sinoči južno od Somme po krepki pripravi s topovi naše jarke južno od Lihons. Zadržal jih je naš zapiralni ogenj. Njih napad se je razbil, preden je prišel do naših žičnih ovir.

Pri Verdunu ponoči le trajen ljut topniški ogenj pri višini 304 in v okolici Haudramont pri selu Thiaumont. Med viharjem se je odrgalo včeraj 20 naših privezanih zrakoplovov. Nekaj jih je odletelo v nemške črte, drugi so pa padli v francoske črte. Večina opazovalcev se je rešila s padalniki v naše črte, o nekaterih, ki so bili odvedeni v nemške črte, ni poročil.

Ob 11. uri zvečer. Na levem bregu Moze je sledil izredno ljutom obstreljevanju, ki je trajalo brez dvoma dva dni, na višino 304 danes močan nemški napad na našo bojno črto med višino 304 in Mrtvim mozem. Na vseh delih smo ga odbili z resnimi izgubami, ki so jih zadale sovražniku naše strojnice in naši topovi.

Na desnem bregu Moze so po ljuti pripravi s topovi napadli Nemci večkrat po vrsti naše jarke med gozdom Haudramont in utrdbo Douaumont. Na zahodnem delu tega pozorišča se je ustalil sovražnik z napadom v širini 500 metrov in delih naše prve črte. V središču in na vzhodu te boje črte smo izjalovili vse napade.

Nemški uspeh pri višini 304.

Genf. V Parizu so zelo razočarani, ker so potisnili Nemci s severnega pobočja višine 304 francoske oddelke. Začetkom minulega tedna so opozarjali kritiki na morebitno potrebo, da iznova razvrste čete v tem odseku, kjer je napravilo močno nemško topništvo strašne vrzeli v francoskih posadkah. Joffrejeva nota 8. t. m. potrjuje, da so znali Nemci priboreni, velevažni uspeh artiljerijsko zelo obsežno izrabiti. Cesta iz Haucourt v Esnes se nahaja pod nemškim ognjem.

Genf. Ugibanja note Havas o napredkih francoskih čet na levem bregu Moze razblini uspešen nastop nemškega topništva in pehote. Velikopotezen dvakraten napad na nemške postojanke, ki so

ogrožale višino 304, so smatrali za mogoč tudi nekateri strokovni kritiki. Zdaj priznavajo malodušno, da se ni bilo mogoče izogniti izgubam, ki jih priznava general Petain. Zelo neprijetno je strokovni kritiki, ker so pridobili Nemci ozemlje pri Haucourt.

Ljuti topniški boji zahodno od Moze.

Rotterdam. Francozi poročajo, da preseže nemško obstreljevanje zahodno od Moze še ljutost obstreljevanja prvih napadalnih dni pri Verdunu.

Francoski vrhovni poveljnik pri Verdunu.

Pariz. (K. u.) »Temps« poroča: General Petain je imenovan za vrhovnega poveljnika armad v središču, ki obsegajo odsek Soisson do in z Verdunom. General Nivelle je prevzel poveljstvo posebne verdunske armade.

Težki francoski topovi.

Basel. »Journal des Idur« poroča o bojih v zgornji Alzaciji, da preizkušajo Francozi svoje nove 40 cm topove prvič v Sundgan.

Prekop med Marseille in Rhone

otvorijo v nedeljo. Zgradili so ga med vojsko. Dolg je 77 km.

O Zeppelinih na Angleškem.

Genf. Pariška cenzura zopet skrajno ostro nastopa proti zasebnim poročilom o upostojenosti po Zeppelinih na Angleškem, posebno veliko so trpele tvornice na vzhodnem obrežju, kjer delajo strelivo za Francijo.

Dve angleški pomorski letali pogrešani.

Amsterdam, 8. maja. (K. u.) Angleška admiraliteta priznava o ozirom na poročilo nemškega admiralnega štaba z dne 7. t. m., da pogrešajo dve angleški pomorski letali. Truplo enega letalca so našli v morju, prav tako rešili pas njegovega opazovalca.

Konec angleške moči.

Kolin. »Kölnische Ztg.« izvaja: V angleški zbornici se je med razpravo o brambni postavi prvič svarilo, naj se ne pretirava angleška moč. Vedno bolj se širi na Angleškem mnenje, da se angleška denarna in vojaška moč ne sme bolj napeti, kot se je že.

Vstaja na Irskem.

Po »zmagi« v Dublinu.

London. (K. u.) Reuter: Od civilnih oseb, ki so bile ubite ob uporabi v Dublinu, so pokopali do zdaj 112, med njimi 20 žena. Ker primanjkuje delavcev, so jih veliko pokopali brez krst, nekatere v njih oblekah, zavite v cunje. V mestu Limerik so izročili orožje in strelivo vsi Sinn Feiner.

Sir Roger Casement.

Berlin. »B. Z.« poroča po »Associated Press«, da bo sojen Casement po navadni postavi kot veleizdajalec. Aretirali so ga namreč na Irskem, preden se je proglasilo vojno stanje.

Manchester. »Manchester Guardian« poroča iz Londona, da bo šlo pri razpravi proti siru Casement pred vsem za to, da se dožene njegovo dušno stanje.

Sv. oče naj prosi za Casementa.

Dunaj, 8. maja. »Reichspost« poroča, da ameriški Irci prosijo sv. očeta, da naj posreduje za sira Rogera Casement. Vatikan dobi vsak dan cele skladovnice takih brzojavk.

Novi irski glavni tajnik.

Dublin. (K. u.) Tukajšnji listi poročajo, da je imenovan za glavnega tajnika Irske minister javnih del, prejšnji kolonialni minister Harcourt.

Turčija v vojski.

Rusi proti Bagdadu.

Bukarešt. Turški generalni štab poroča, da so se pričeli v smeri proti Bagdadu iznova boji med Turki in Rusi. Po prvih poročilih so Turki Ruse vrgli.

Po angleškem porazu pri Katiji.

Carigrad. Po porazu pri Katiji letalci neprestano poizvedujejo, a ne morejo doznati, kako se premikajo turške čete. Vsled poraza pri Katiji je ugled Angležev pri domačih rodovih zelo padel. Delavci goreče gradé železnico v puščavi, dasi motijo dela sovražni letalci. Uspehi turških avtomobilov, ki so oboroženi s strojnimi proti letalom, rodovom zelo imponirajo.

Ujeti angleški general Townshend v Bagdadu.

Carigrad. Iz Bagdada: Sem so pripeljali generala Townshenda, štiri druge generale in štabne častnike. Ostali ujeti častniki pridejo tudi v Bagdad.

Bolgari v Berlinu.

Berlin, 7. maja. (Kor. ur.) Došle bolgarske poslance je v imenu vlade pozdravil svetnik zunanega urada v Radowitz: »Go-

spodje naj bodo prepričani, da ima nemški narod za Bolgare najpristranejša čuvstva.« Poslanec Kalčev je odgovoril nemško, da so Bolgari globoko ganjeni vsled čuvstva bratovstva med obema narodoma. Navdušeno je bil sprejet njegov klic: »Naj živi Nemčija!«

Berlin, 8. maja. (Kor. ur.) Pri sprejemu bolgarskih poslancev je imel državni kanceler Bethmann-Hollweg nagovor, v katerem je spominjal, da je bil pred 35 leti v Berlinu sklenjen mir, po katerem je bila Bolgarija zopet priznana kot samostojna država. Od tedaj se je ta dežela zgodovinsko važno razvijala. Odnosaji, ki Nemčijo in Bolgarijo vežejo in ju bodo vezali, segajo daleč v zgodovino nazaj. Že v letu 864 je v Tulnu ob Donavi sklenil car Boris, bolgarski vladar, zvezo s kraljem Ludovikom Nemškim. Državni kanceler je končal z Hoch-klici na bolgarskega carja. — Podpredsednik Momčilov je odgovoril s pristranimi besedami in napil nemškemu cesarju.

Na Balkanu.

Krvno maščevanje v Albaniji.

Dunaj. (K. u.) Albanska korespondenca poroča iz Skadra: Glavarji najuglednejših rodov so se zbrali 29. aprila v Skadru, da se posvetojuje o vprašanju krvnega maščevanja. Zbora so se udeležili tudi katoliški duhovniki, mohamedanski hodže in veliko Albancev. Podmaršal Trollmann je zbranim Albancem kazal, koliko zla je povzročilo krvno maščevanje albanskemu ljudstvu. Napočila je nova doba albanskemu narodu, ki zahteva slogo in bratstvo. Albanski narod mora zasedati svoj prostor v vrsti civiliziranih narodov. Vsi rodovi morajo zato priseči na deželni mir in na postavo, veljavno celemu narodu. Govor se je sprejel navdušeno. Govoril je nato mestni poveljnik polkovnik Dichtel, ki je izjavil, da smejo Albanci rabiti orožje le za obrambo domovine proti sovražnikom, ne pa proti svojim bratom. Glavarji vseh rodov so sklenili nato slovesen deželen mir za dobo šestih mesecev.

× × ×

Srbski Bolgari v Rumuniji.

Sofija, 5. maja. (K. u.) »Agence Tel. Bulgare« poroča: Macedonski Bolgari, bivši srbski podaniki, so v Rumuniji že nekaj mesecev izpostavljeni vsem mogočim šikanam srbskih konzularnih zastopnikov, ki jih hočejo z zvijačo vtakniti v srbsko armado. Vsem, ki se javijo, brez razlike starosti, dajo potne liste in zahtevajo zato 50 do 70 frankov baje v korist Rdečemu križu, nato pa jim potne liste zopet poberejo in jim dajo maršruto v Rusijo z naročilom, da se morajo 13. maja javiti v Galacu, da jih pošljejo v Odeso, kjer se sestavlja srbska legija.

Italija in Srbija.

Lugano, 8. maja. Sonnino je imel včeraj daljši razgovor s srbskim poslanikom Ristićem. Predvsem sta se razgovarjala o italijanskih pomislekih proti srbskim zahtevam v Adriji. V Rimu so zelo nevoljni, ker so Pasića v Petrogradu navdušeno sprejeli.

Kralj Peter in mirovna stremjenja.

Atene, 8. maja. Uradni »Embros« poroča, da so se vršila posvetovanja med kraljem Petrom in grško vlado glede mirovniških stremljenj onih članov skupščine, ki hočejo mir, četudi pade dinastija. Sklenili so stopati v zvezo s to stranko, da jih pouče o zagotovilih, ki jih je dala ententa.

Solun — obljubljen Srbom.

Sofija, 8. maja. Atenski poluradni list »Chronos« potrjuje vest, da namerava ententa novo nasilstvo proti Grški, namreč preselitev srbske vlade, srbskega dvora in srbskega armadnega vodstva v Solun. Na pozornost vzbujajoč način opozarja ta poluradni list na mnenje, da ne gre le za začasno bivanje Srbov v Solunu, marveč da je ententa obljubila Solun Srbom kot odškodnino.

Francozi v Florini.

Atene. Konzulatni uradnik, ki so ga prijel francoski vojak v Florini, je tajnik Zladowski, ki ni imel pri sebi nobenih uradnih spisov.

Italija bi rada Epir.

Sofija, 8. maja. Poluradna »Kambana« poroča iz Aten: Po vestih iz atenskega italijanskega poslanštva je Italija vsled trdovratnega grškega odpora proti prehodu srbskih čet od entente vnovič zahtevala pooblastila, da zasede Epir.

× × ×

Rumunija.

Monakovo, 8. maja. »Ruske Vjedomosti« poročajo iz Bukarešte, da bo rumunska zbornica koncem maja sklicana k izrednemu zasedanju. Razpravljala bo o zunanji politiki in pri tej priliki se izpremeni vlada, katero bo še vedno vodil Bratianu. Odstopi pa finančni minister Costinescu, ob enem preuredijo vojaško upravo.

Bukarešt, 7. maja. Ruski poslanik je pri svojih razgovorih proti rumunsko nem-

ški pogodbi grozil Bratianuju, da bi postopanje Rumunije znalo voditi do vojne z entento. Bratianu je baje odgovoril: Če bomo svoj obstanek morali braniti z orožjem, tedaj bomo to storili. Upamo pa, da entente države, ki so bogato založene z živili, neuspehov svojega orožja ne bodo pripisovale rumunskemu žitu.

Budimpešta, 7. maja. Jonescujeva »La Roumaine« potrjuje, da so ravno tisti mlinarji, ki so sklenili pogodbo z Anglijo, sedaj v Kostanci sklenili Turčiji dobaviti 150 voženov moke.

Rumunska zbornica sklicana.

Budimpešta, 8. maja. Iz Bukarešte poročajo, da je rumunska zbornica sklicana za 11. maja k izrednemu zasedanju.

Amerika in Nemčija.

Poluradne nemške izjave.

Nemško koncesije so brezpogojne. Kolin, 8. maja. »Kölnische Zeitung« brzojavlja iz Berlina: Če posamezni listi pravijo, da so naše koncesije navezane na pogoje, tedaj je to naziranje gotovo napačno. Svojih koncesij nismo šele obljubili za bodočnost, ampak smo jih takoj izvršili s potrebnimi ukazi na nemško mornarico. Nismo smeli dvomiti o dobri volji ameriške vlade, obenem pa smo morali misliti tudi na slučaj, da ameriški koraki zapovedi človečanstva ne bodo pri vseh vojujočih državah spravili do veljave. Zato pravi nota, da bi v tem slučaju stali pred novim položajem in si za ta slučaj pridržimo svobodno postopanje.

Konec sovražnikovih nad.

Kolin, 8. maja. »Kölnische Zeitung« piše: Dovolj bo, če opozorimo na sovražno časopisje in takoj bomo spoznali, zakaj nas mora spravljiva rešitev zadovoljiti v visoki meri. Vse lepe nade naših sovražnikov, ki so jih stavili na vstop Amerike v vojno, so padle v vodo. Ravno te nade, ki se niso uresničile, so nam naknadno dokaz, kako prav je postopala nemška vlada, ko se je, ne da bi se čutila krivo, ampak da služi stvari miru med narodi, odpovedala neki gotovi udeležbi vojaških sil.

Amerika se ne pripravlja na vojno.

Berlin, 8. maja. Newyorški dopisniki berlinskih listov poročajo, da so neresnični vesti, da se Amerika pripravlja in posebno oborožuje mornarico. Tudi ameriški listi nimajo takih vesti, ki so izrastle samo v deželah entente.

Poluradna ameriška izjava.

Berlin, 8. maja. (K. u.) Newyorški zastopnik Wolffovega urada brzojavlja brez zice: »Associated Press« poroča 5. t. m. iz Washingtona: Kasno zvečer se je izjavilo na merodajnem mestu: Če uradno besedilo nemške note odgovarja časnikiškemu besedilu, tedaj bodo Združene države ameriške sprejele njena zagotovila in čakale, da se te obljube izpolnijo.

Razpoloženje v Ameriki.

rankobrod, 8. maja. »Frankfurter Ztg.« poroča iz Newyorka, da je nemška nota povzročila razdor v vojni stranki. Nespravljivi pravijo, da je Wilson v pravici, če pretrga diplomatske vezi, pa splošno ne verujejo v tako postopanje, ker je večina mnenja, da nota v glavnih točkah pomenja, da se je Nemčija udala. V zvezi z Wilsonom stoječa »Evening Post« pravi, da je Nemčija ponudila bistvene koncesije.

Amerika pazi na ameriške Nemce.

Berlin, 8. maja. Washingtonski dopisnik »Times« piše, da o napetosti pričajo obsirne odredbe proti možnemu uporju ameriških Nemcev. V Newyorku, kjer živi približno 20.000 nemških rezervistov, je dobila policija ojačenja. Tudi vodovode in železniške mostove so zastražili.

Primorske novice.

Darovi za goriške begunce. Kunšič Ivan, dekan, Cerkno, zbirka 433 K; Rihar Štefan, župnik v Dobu, zbirka 119 K 28 v.; župni urad Klanec, Istra, zbirka 82 K; župni urad Vič pri Ljubljani 82 K; kn. šk. župnijski urad v Šmarjeti pri Velikovcu 61 K; Pavletič Jožef, kanonik, Sv. Križ-Cesta 61 K; župni urad Šmarje pri Kopru, zbirka 60 K; Schweiger F., Leskovec, zbirka 60 K; Stupica Irma, soproga trgovca z železnino v Ljubljani 50 K; St. Peter pri Gorici, župni urad 40 K; Slov. kat. izob. društvo »Kres« v Gradcu 38 K 50 vin.; Zagorje na Krasi, vikarijatni urad 37 K; trgovsko osebje tvrde A. Zankl, Ljubljana 30 K; neimenovan, Polhovgradec 20 K; Kolenc Fran, Mirna, Dolenjsko 17 K; cerkev sv. Katarine v Otaležu, Goriško 11 K; Bežek Viktor, a. kr. ravnatelj moškega učiteljskega v Gorici, sedaj v Ljubljani 10 K; kn. šk. župni urad Devica Marije na Vurbergu, Štajersko 8 K; Zajc Anton, Bistrica-Mokronog 7 K; Gregor Ponkracij, župnik, Sv. Venčec pri Slovenski Bistrici 5 K; Učnik M., Doleč 5 K; Špacaban Albin, vojna pošta 157 2 K; sestri Miklič, učiteljici, Gomiljsko, darovane obleke, blazine in odeje. — »Posredovalni«

ca za goriške begunce» v Ljubljani se vsem darovateljem najtopleje zahvaljuje.

K Materi Božji svetogorski! Kakor smo že naznanili, vršila se bo v župni cerkvi oo. frančiškanov v Ljubljani, kjer je izpostavljena podoba M. B. svetogorske, tretjo nedeljo po Veliki noči t. j. dne 14. t. m. ob 9. uri lepa slovesnost. Ta slovesnost ima biti nekako nadaljevanje prelepih slavnosti, ki so jih obhajale vsako leto ta dan goriške krščansko-socialne organizacije na Sv. Gori. Ob 9. uri bo v frančiškanski cerkvi primeren nagovor, potem bo imel Nj. ekselencen knez-nadškof dr. Fr. Sedej pontifikalno mašo. Vabimo zlasti Goričane, v Ljubljani bivajoče, naj se udeležijo te slovesnosti, ki naj bo v tolažbo vsem, ki tavajo v teh pretužnih časih v prognanstvu.

Iz Steinklama se nam piše, da so 3. maja obhajali polletnico odkar so begunci v tem taborišču. Kakšna sprememba v 6. mesecih. Od 3. novembra do 3. maja t. l. smo se ločili v dva taborja. Večje taborišče je ostalo še v Steinklamu — manjše so odvedli v Rabenstein na lončarjevo njivo, odkoder se več ne vrnejo. V temu taborišču jih počiva že 634. Bog jim daj večni mir in pokoj! Pred kratkim so odpeljali neko ženo »Družeto« na operacijo v St. Pölten. V Gmündu — pri »menazi« je revica pogoltnila kos stekla. Steklo se ji je zarilo v goltanec — in zdaj trpi revica že toliko časa.

Komen, 30. aprila 1916. (Ura na cerkvenem stolpu). Velike važnosti je za vsakega človeka dobro dočeta ura. — Ure pa ne more imeti vsaki človek. Zato je od pamtiveka običaj, da ima vsaka občina na cerkvenem stolpu svojo uro, po kateri se vse ravna. Sedaj, ob vojnem času, zvonovi ne zvonijo in tudi stolpna ura ne bije, pa bi morala vsaj kazati. Pri nas pa že mnogo časa stolpna ura ne bije in tudi ne kaže. To dejstvo znači mnoge nedostatkosti. Ljudje zamujajo božjo službo, otroci zamujajo v šolo in ljudje, ki so vabljeni na c. kr. urade, zamujajo pravi čas navzočnosti. Tudi v drugih zadevah je stolpna ura zelo potrebna osobito za krčmarje. Sedaj — o b n o v e m č a s u — bode še bolj potrebno, da bi stolpna ura pravilno funkcionirala. Oni oblasti, ki ima to zadevo v rokah, priporočamo to zadevo ter prosimo, da bi delala na to, da bi stolpna ura, če ne sme biti vsaj — kazala.

Od laškega šrapnela je bil težko ranjen pretekli ponedeljek na vse zgodaj jutraj 64 let stari Jurij Cotič, posestnik iz Vrtojbe št. 105. Ko se je v Štandrežu odpravljal, da gre na delo na polje, je priletel šrapnel ter ga je izstrekel zadel v levo nogo in mu jo zlomil v stegnu. Zdravi se v ljubljanski deželni bolnici.

Mašo na čast Sv. Elizabeti je zložil znani tržaški skladatelj Lucian Caser. Novo glasbeno delo bodo v kratkem prvič proizvajali v cerkvi sv. Antona v Trstu ob navzočnosti svetnih in vojaških oblasti. Pojejo dečki gvardijskega zabavišča ob spremljevanju orgel in orkestra pod vodstvom skladatelja samega.

Smrt plemenitega italijanskega duhovnika. V samostanu na Sv. Gori (Svate Kopeček) pri Olomucu je 24. aprila umrl po težkem trpljenju prof. don Giuseppe Segatta, vzoren duhovnik, vnet delavec na krščansko-socialnem polju, začasa vojne pa pravi oče beguncev in vojakov. K smrtni postelji je prihitela njegova sestra in mu prinesla poseben blagoslov njegovega škofa.

Naznanilo. Jožef Klinec, Stocking Nr. 1 bei Wildon, Štajersko, poroča: Z ozirom na poročilo v »Slovenec«, da išče Jožef Sirk, sedaj v Italiji, svoje tri sinove, naznanjam tu naslova dveh sinov: Jožef Sirk, k. u. k. Gil. K. M. K. 5/G. 2.

— France Sirk, Inf. Reg. 97, Feldkomp. 13. Oba sta še zdrava, kakor mi pišeta kot stricu. Za tretjega sina se pa ne vé.

Iz četrtega nadstropja je skočila v Trstu, ulica Ugo Foscolo 31, 43 letna vdova Erminia Zanella in obležala na dvorišču tako poškodovana, da je pol ure nato izdihnila v bolnišnici. Vzrok samoumora ni znan.

Razno in razni.

Nekateri radi slišijo o velikih bitkah, o slavnih zmagah, o življenju na fronti, o orožju, o kalibru najmodernejših topov, o smodniku brez dima, o podmorskih čolnih, o brzokrilih letalih; drugi govorijo najraje o politiki in ugibljejo, kaj misli Rumunija, Grška, Amerika, Španska; tretji zopet nerazumno pričakujejo zapletljajev med Cerkvijo in državo in pišejo, da se Francija danes napravlja na pot pokore, jutri pa že čitamo, da se je povrnila na delo k framašonstvu in k brezverstvu; četrta pa — in teh je največ — pušajo vso visoko politiko na stran in se pogovarjajo le o krompirju, o moki in mleku, o kruhu in živežu in kako se ga pridobiva in od kod. In prav imajo. Latinski pogovor pravi: »Primum est vivere, deinde filosofari.«

Tudi svetovna vojska priča o tem. Kdo je mislil kdaj na ta tren. ki se povsod po-

čas pomika za četami v neprešteti vrstah brez konca in kraja, ki daje šele pravo sliko svetovne vojske, kateremu se človek ne more ne načuditi, ne izogniti, ne na levo, ne na desno, da je nad vse potreben za milijonske armade. In vendar je tako.

Od severa do juga, od vzhoda do zahoda so vse ceste polne različnih konj in voz. Vsi ogrski in hrvaški konji, vsi kranjski in štajerski volji imajo pri tem dosti dela, da dovažajo, česar treba, in odvažajo, česar ni treba, eni kruh, drugi moko, tretji seno in slamo, četrta drva in druge vojne potrebščine.

In ne majhno nalogo izvršuje v tej vojski oni, ki ni dobil še najmanjšega odlikovanja od nobene strani, ki pa v potu svojega obraza skrbi za vsakdanji kruh, za seno in slamo, za pol hleba in česar treba; to je naš kmet, ki se trdo drži pregovora: Primum est vivere, deinde filosofari.

J. K.

Slovenci na besarabski fronti.

21. marca letos smo na besarabski fronti zopet zagledali sonce, katerega že nad mesec dni nismo bili videli. Sredi februarja je zapadel velik sneg. Brila je mrzla burja in nam nesla sneg v obraz. Po cestah so bili veliki zameti, da nihče tudi peš ni mogel naprej. Hodilo in vozilo se je le po polju, kjer ni bilo veliko snega. Vse je gibalo, staro in mlado, da napravijo vojakom pot. Sedaj se tudi tu zbujajo pomlad, a ni taka, kakor pri nas doma, niti ptičji spev ni tako sladak. Dolgočasno je tu. Ponoči se čuje močno bobnenje topov in drdranje strojnih pušk. Močne ruske patrulje se vedno znova približujejo, a vselej zbeže pred našimi topovi. Največkrat pridejo z ročnimi bombami. Vse pazi in čuje, da nas sovražnik ne presenet. Po ozračju švigajo rakete in metalci svetlobe. Jutraj začno svoje delo naši aeroplani, ki jih sovražnik preganja s topovi; pa tudi ruski letalci silijo k nam, a naši topovi jim ne puste in naši letalci jih vselej poženo nazaj. Tako nam potekajo dnevi. Od zadnje ruske ofenzive pri Rarančah in Toporovu je sovražnik miren. Mi smo vedno pripravljeni na nov sprejem. — Mnogo srčnih pozdravov pošiljajo prijateljem in slovenskim dekletom: Jožef Mikše, Jožef Družina, Jožef Žižmond, Franc Škoberne.

Podpisavanje IV. avstrijskega vojnega posojila.

— **Uzorna naša občina.** Za IV. vojno posojilo je podpisala občina Knežak na Notranjskem 20.000 K. občinski gospodje odborniki 30.000 kron in naša posojilnica 50.000 kron. Ker so se priglasili še drugi, znaša vsota za vojno posojilo v Knežaku že nad 100.000 K.

— **Pri podružnici c. kr. priv. avstrijskega kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani** so med drugimi podpisali pri naši podružnici na IV. vojno avstrijsko vojno posojilo: 120.000 K Robert Pollakova zapuščina; 50.000 K c. kr. notar Galle, Ljubljana; 30.000 K gospa Mici Ambrositsch, Ljubljana; 10.000 K ing. Lambert Luchmann, c. kr. nadporočnik, tčs. Leoben; 10.000 K c. kr. major Karel Luckmann, Traiskirchen; 10.000 K Josip Javornik, lesni trgovec, Zaljina; 2000 K Ivan Katič, orož. stražmojster, Ljubljana, Rimska cesta; 1000 K gospa Ivanka Šmalc, Ljubljana; 1000 K Ivan Vintar, Straža, (skupno 10.000 K); 20.000 K Franc Galle, graščak, Bistra pri Borovnici.

— **Pri ljubljanski podružnici avstro-ogrskoje banke** so med drugim podpisali IV. avstrijsko vojno posojilo: Kranjska hranilnica 6.000.000 K (pri prejšnjih vojnih posojilih 4.500.000 K, skupaj 10.500.000 K), L. O. 200.000 K, dr. Otmir Hegemann 100.000 kron, Jean Schrey 30.000 K, A. Sušnik 10 tisoč kron (pri prejšnjih vojnih posojilih 10.000 K, skupaj 20.000 K), Hugon Kesel 10.000 K, dr. Jurij Geffer 10.000 K, T. Menginger 8000 K, Josip Trummer 1000 K.

Podpisajte IV. vojno posojilo!

Misijoni za vojake.

Inomost.

O tem smo dobili še naslednje poročilo:

»Teh dni pa ne bomo pozabili, dokler bomo živi, tako je bilo lepo,« so rekli slovenski vojaki-ranjenci tisti dan po misijoni. Misijon za vojake Slovence — in to v Inomostu? Kajne, čudno se to sliši, pa je le res. Ranjenci vseh narodnosti, ki so nastanjeni po tukajšnjih bolnišnicah, naj bi dobili v domačem jeziku dušne hrane božje besede. Po vojaško: kratko in jedrnat. Samo tri dni in samo en govor vsaki dan (zvečer ob pol osmih) in četrta dan med sv. mašo skupno velikonočno sv. obhajilo s kratkim nagovorom; po sv. maši skupen zajutrek v jezuitskem kolegiju. To je bila misel, ki jo je sprožila tukajšnja katoliška ženska organizacija in vojaška oblast jo je

s svoje strani z veliko prijaznostjo omogočila. Po vojaško se je po vseh bolnišnicah, kjer so nastanjeni ranjenci, razglasila ta namera in se priporočilo, da se vsi, ki le hoditi morejo, udeležijo teh govorov kot pripravo za velikonočno sv. obhajilo. Tudi vojaki garnizije, službe prosti, so se smeli udeleževati teh govorov. Kako so bili ranjenci veseli, ko so zagledali lepake, ki so jih v vseh jezikih vabili k tem govorom in ko so dobili še posebna vabila v domačem jeziku. Ali pridete? — Kaj pa da pridemo, vsi pridemo in z veseljem. In res so prišli junaki klanjati se Gospodu vojskih trum, junaki s hrabrostnimi svetinjami na prsih, mnogi po dve; en Hrvat iz Dalmacije je imel vse, prav vse! Pridno so prihajali in se v velikem številu udeležili skupnega velikonočnega sv. obhajila, vsi po vrsti, vsaka narodnost zase. Nemcev je bilo do 400, Lahov do 360, Madžarov 120, Slovencev in Hrvatov 156. Sedaj so na vrsti Čehi in Slovaki — do 200 jih prihaja — in z njimi pridejo Poljaki, ki zaključijo te misijone. Vsi misijoni so se vršili v vseučilišni (jezuitski) cerkvi. Govore — razven laških — so prevzeli jezuiti, tudi petje pri blagoslovu po govorih in pri sv. maši so oskrbeli jezuitski bogoslovci in modroslovci. Prvič po osmih letih, od takrat, ko so slovenski lurski romarji prepevali v tukajšnji jezuitski cerkvi tako lepo, da so Tirolci kar strmeli, se je ob slovensko-hrvatskem misijonu zopet glasila lepa slovenska in hrvaška pesem v slavo božjo in veselje vojakov, ki so po božno pristopali k sv. obhajilu. Za Slovence in Hrvate je bil misijon istočasno: za Hrvate v cerkvi — ker jih je več — za Slovence pa v prostorni zakristiji. Slovenci so prišli vsi, kar jih le hoditi more (40). Ni se nam treba bati! Slovenec in Hrvat je ostal dober in pošten, kot je bil doma — tako se lahko reče o vseh, ki so bili do sedaj po tukajšnjih bolnišnicah. Radi prejemajo sv. zakramente in radi molijo. Kako so veseli posebno dr. Pečjakovega molitvenika »Krščanski vojak«; lahko smo hvaležni dr. Pečjaku, ki ga je napisal — ker menda nima noben drug narod tako res pripravnega molitvenika za vojake — hvaležni pa tudi onim, ki so pripomogli, da ga vojakom lahko brezplačno delimo. Še kar najiskrenejša hvala v imenu tukajšnjih ranjencev za »Slovenca« in »Domoljuba«, ki jih v tolikih izvodih pošiljate. Zelo so jih veseli.

Dnevne novice.

— **Hvala branilcu domovine.** V Idriji, 4. maja 1916. Pri slavnostni seji je gerentski svet dne 4. maja soglasno imenoval Njega ekselencen generala pl. Boročevića za častnega meščana Idrije.

— **Načelnik bolgarskega generalnega štaba pri našem cesarju.** Cesar je zaslusal dne 8. t. m. opoldne načelnika generalnega štaba bolgarske armade, generalmajorja Konstantina Antonova Jostova in ravnatelja operacijskega oddelka bolgarskega velikega glavnega stana podpolkovnika Konstantina Georgieva.

— **O programu nemških narodnih svetov.** Po praški »Union« posnemamo: K tožbi »Bohemie« glede zavrnitve nemških zahtev po izvršilnem odboru češke agrarne stranke pripominja »Národní Politika«, da je gotovo vsak, ki je bral vsebino tega programa, v kolikor se je mogoč objaviti, prepričan, da izvajanja »Bohemie« iz črnege ne bodo naredile belega. Saj konstatira sam nemški »Montagsbl. aus Böhmen«, da formuliranje nemških zahtev ni delo izvoljenih zastopnikov nemškega ljudstva, ki se torej niti v splošnem niti v posameznostih ne bodo strinjali s tem, kar se tu izdaja kot zahteve Nemcev, in da je s popolno gotovostjo pričakovati, da se na novo razvname stari prepri, da-li naj privatne korporacije in družbe predpisujejo izvoljenim poslancem smeri za njihovo politično delovanje. Razen tega bi se vnel tudi ljut parlamentaričen boj z nemškimi strankami, kateri boj, če pride do nje, utegne poteci v zagati, iz katere gotovo ne bo lahko najti poti. »Venkov«, glasilo češke agrarne stranke, odgovarja »Bohemiji« na njeno opombo, da ta program še ni znan v svojih posameznostih, da to, kar je od njega dospelo v javnost, popolnoma zadostuje kot povod, da zavzame stranka proti njemu absolutno odklonilno stališče. Stranka današnjega časa nikakor ne smatra primernim za debate ali celo za rešitev vprašanja upravne reforme in zato tudi odklanja vsako obravnavanje in razmotrivanje o teh predlogih. »Počakajmo, da pride zopet čas in da rešimo najprej vprašanja, ki nam jih bo v preoblihi meri nudila vojna sama. Še-le potem bo mogoče s primernim mirom in premišljenostjo temeljem resničnih okoliščin razpravljati o reformah naših notranjih razmer.«

— **Glede duhovnikov pri prihodnjem prebiranju črnovojnikov letnikov 1897—1866** naznanja kn. šk. ordinarijat sledeče: Po tozadavnih določilih morajo pri prihodnjem ponovnem prebiranju tudi tisti, ki so imenovani v § 29 voi. zak. (duhovniki in

kandidati duh. stanu, bogoslovci) priti osebnopred prebiralno komisijo in ondi uveljaviti ugodnost po § 29. v. z. Odločbo, je li pravica do ugodnosti dokazana, ima komisiji pripadajoči zastopnik politične okrajne oblasti. Glede formalnosti pri prebiranju je za zdaj določena tista polajšava, kakor so jo doslej uživali pri naborih tisti, ki imajo pravico do ugodnosti po § 29. v. z. Kot dokazilo za ugodnost je potrebno spridečevalo škofijstva, da je dotični duhovnik nameščen v dušnem pastirstvu ali kaki drugi cerkveni službi. Prizadeti gg. duhovniki naj zaprosijo pri kn. šk. ordinariatu za tako spridečevalo. Starejša spridečevala ne veljajo. — Dolžnost zglasti se, oziroma priti k prebiranju veže vse duhovnike in bogoslovce letnikov 1897—1866, ki niso v evidenci nadomestne rezerve oziroma v nadomestni rezervi, torej tudi tiste, ki so bili svoj čas potrjeni in kot duhovniki premeščeni v evidenco, pa so dotično dobo že prekoračili in so bili uvrščeni v črno vojsko.

— **Drugi strojniški tečaj pri Gospodarski zvezi v Ljubljani** se vrši o d 17. m a j a d o 27. m a j a t. l., ne pa od 21. do 31. t. m. kot je bilo že objavljeno.

— **Dekleta se oglašajo za vojsko.** Iz Osjeka se poroča: Poveljstvo 28. hrvatskega domobranskega bataljona v Osjeku je dobilo zanimivo prošnjo podpisano od več »mladih Hrvatice«, v kateri te prosijo, da se jih uvrsti v armado. »Mi bi radi odšle tja, kjer se nahajajo naši očetje in bratje, čeprav v bojno črto ali pa kot bolnišnične streljnice, da pomnožimo vrste braniteljev domovine. Mnogo nas je sposobnih za vojno službo in v vroče želimo, da se borimo ramo ob ramo z našimi brati in očeti.« Obenem žele podpisane »mlade Hrvatice« iz okrožja Stare Pazove iz krajev Vojska in Šimanovci, da se predloži njihova prošnja cesarju. — Vojaško poveljstvo ni moglo ugoditi njihovi prošnji, ker to nasprotuje predstoječim vojaškim predpisom.

— **Izkopavanje ali prevažanje padlih ali drugače umrlih vojakov** je vsled ukaza armadnega vrhovnega poveljstva za čas med 1. majem in 1. oktobrom iz zdravstvenih ozirov splošno prepovedano, na kar se opozarjajo sorodniki padlih in umrlih vojakov.

— **Umrli** je v Celju občinski svetovalec hišni posestnik J. Koroschitz.

— **Oddaja žvepla.** Nujno potrebnega žvepla še ne dobimo in se bo vsa njegova dobava žalibog močno zakasnila. — Kakor poroča Splošna zveza kmetijskih združenj v Avstriji deželnemu odboru, je bilo c. kr. poljedelsko ministrstvo primorano, ustaviti vse odposiljanje žvepla iz Kolina na Češkem, ker se je izkazalo, da se je žveplo potoma vnelo. Ministrstvo mora sedaj pred nadaljnim razpošiljanjem dognati, kaj je vzrok tej nevarnosti, da je žveplo, ki se melje v Kolinu, tako vnetljivo. Dokler se te preiskave ne končajo, toliko časa ne bo mogoče dobiti žvepla. Obveščamo o tem vsa naša županstva in prizadete vinogradnike, ki so letos vsled te velike nepravilne primorani, svoje vinograde najprej škropiti in šele potem kasneje žveplati.

— **Smrtna kosa.** Iz Šostanja poročajo: Dne 6. t. m. opoldne je umrl po daljšem bolehanju g. Zdravko Vasle, lastnik hotela »Avstrija«. Bil je podjeten mož, pa tudi veren kristjan. N. v m. p!

— **Avstrijske toplice na jugu.** Dunajska »Zeit« izvaja: Vprašanje, če morejo nadomestiti obrežja in otoki avstrijske Adrije našim bolnikom toplice italijanskega in francoskega obrežja je pritrdil profesor dr. Julij Glax v časopisu za balneologijo. Izvaja: Dasi glede na podnebne razmere Istra in Dalmacija lahko tekmuje s francosko in italijansko riviero in jih celo posebno otoki prekašajo, radi male izpremembe toplote kakor tudi z ozirom na relativno veliko in enakomerno vlažnost zraka, dalmatinska zdravilišča ne napredujejo tako, kakor bi to želeli. Vzrok je pač, ker manjkajo prometna sredstva in lagodnost, ki jo potrebujejo bolniki. Direktna železniška zveza do obali pri Splitu s poznejšim nadaljevanjem v Dubrovnik in v Kotor bi odprla bolnikom celo vrsto klimatično najdragocenejših obrežnih točk z otokoma Lošinj in Vis. Otok Lošinj in toplice Opatija, Lovrana in Brijuni nudijo izvrstne prehodne točke bolnikom, ki prihajajo z juga ali ki odhajajo tja. Ko se dovrši projektirana, danes že deloma prometu izročena železniška črta Ljubljana—Split, se bo lahko pripeljalo iz Berlina v Split v 34., iz Monakova pa v 24. urah. (Berlin—Cannes 33, Monakovo—Cannes 23 ur.)

— **Umrli** je v Zagrebu Adalbert plem. Czernkovich Doljski, vpokojeni računski svetnik, star 60 let.

— **Podružnica za diriganje voz pri c. kr. ravnateljstvu severo-zapadne železnice.** C. kr. ravnateljstvu severo-zapadne železnice podrejena podružnica za diriganje voz, ki je imela do zdaj svoj uradni sedež v Nymburku, se je prenesta k ravnateljstvu severo-zapadne železnice na Dunaj in bo pričela tu uradovati dne 8. maja 1916.

— **Paketi na bojno pošto.** Občinstvo se opozarja, da mora v vsak paket na bojno pošto vložiti naslov prejemnika, sicer

ni mogoče dostaviti oziroma vročiti paketov, kateri pridejo na določen kraj brez naslova. Odpošiljatelj naj zapiše na pošiljatev zmeraj tudi svoj naslov. Najpripravnejši za bojnopostne pakete so leseni zabojčki. Užgalice kakršnekoli vrste ni pošiljati v bojnopostnih paketih, ker so nedopustne.

— **Pogojna pravica do enoletnega prostovoljstva za letnike 1892. do 1897.** Da se tem letnikom prizna pogojna pravica do enoletnega prostovoljstva, če ne bi mogli v polni meri izkazati svoje znanstvene usposobljenosti, je vojaška uprava za slučaje prostovoljnega vstopa v skupno armado ali deželno brambo odredila, da se ima pogojna pravica do enoletne preženčne službe leta 1896. in 1897. rojenim, ki bi sedaj končali 6. razred gimnazije ali realke, ali drugi razred učiteljske ali enakega zavoda. Leta 1895. rojenim je dana ta možnost, če bi v šolskem letu 1915—1916 končali 7. ali 8. razred gimnazije, 6. ali 7. razred realke, 3. ali 4. letnik učiteljske ali enakih zavodov. Leta 1893. in 1894. rojeni morajo dokazati, da stoje v zadnjem razredu ali letniku gori omenjenih zavodov. Leta 1892. uživajo ugodnosti kakor rojstva letnika 1893. in 1894. le tedaj, če morejo dokazati, da so bili l. 1914. pri prebiranjih spoznani za sposobne in pritegnjeni v službovanje z orožjem, pa so bili kasneje kot za službo nesposobni odpuščeni in vsled vojaškega službovanja ovirani v šolskem letu 1914—1915 doseči vso za priznanje enoletnega prostovoljstva potrebno znanstveno usposobljenost. Pri vseh teh letnikih ne pride v poštev učni uspeh v šolskem letu 1915—1916. Prostovoljno morajo vstopiti v armado vsaj zadnji dan pred splošnim vpoklicom, ki najbrž ne pride, dokler ni končano glavno delo želve.

Poziv družinam ponesrečencev na ladji »Beethoven«. 24. marca 1914 je odplul iz New-Castla v Avstraliji avstrijski četverjambornik »Beethoven« in od tega dne dalje ni bilo več nobenega glasu o njem. Smatrati je kot ponesrečen. Radi vojnih razmer ni mogoče dobiti natančnejših obvestil o posadki, ker je imel dotično listino avstroogrski poslanik v New-Castlu. Zarovalnica proti nevarnostim v Trstu pozivlje sedaj svoje naslednjih uslužbencev na »Beethovnu«, da se zgledajo pri njej pred 29. marcem 1917 ustmeno ali pismeno: Afrić Vinko, III. častnik; Bozović Ante, natkar; Batistić Štefan, Martinić Ivan, krmilarja; De Carli Renat, kuhar; Gazet Josip, — **Razredna loterija.** Po 5000 K dobe številke 736, 17.482 in 27.941. — 2000 K s premijo 700.000 K dobi številka 71.446.

Ljubljanske novice.

Ij Novi kranjski deželni predsednik grof Henrik Attems je včeraj došel v Ljubljano ter prevzel vodstvo deželne politične uprave.

Ij Sekčni načelnik Rudolf grof Chorinsky je danes dopoldne zapustil naše mesto ter se z brzovlakom ob 11. uri dopoldne odpeljal na Dunaj.

Ij Častni znak Rdečega križa 2. vrste je podelil nadvojvoda Franc Salvator tvorničarju Rajmundu Andrettu na Viču.

Ij Pohvalno priznanje je izrazil vojaško poveljstvo Arturju baronu Apfaltrer pl. Apfaltrern in vpokojenemu ritmostru Juliju Wurzbachu pl. Tannenberg radi izbornega službovanja v železniški stražni službi v prvem letu vojske.

Ij Umrl je 8. t. m. v deželni bolnici g. Miroslav Koren, dolgoletni pisarniški oficijant pri dež. odboru, stanujoč na Osojni poti št. 3, v starosti 72 let. Prizadeti rodbini globoko sožalje! N. v m. p.

Ij Društvo slovenskih profesorjev v Ljubljani vabi svoje člane k občenemu zboru, ki se bo vršil v nedeljo, 14. majnika t. l., ob 10. uri dopoldne v risalnici c. kr. l. drž. gimn. v Ljubljani. Dnevni red: Poročilo odbora. Dopolnilne volitve za dobo vojne. — Odbor.

Ij Oddaja moke pri mestni aprovizaciji. Za dobavo moke pri mestni aprovizaciji naj se zglase: trgovci iz Ljubljane v četrtek, dne 11. t. m.; peki in molarji v petek, dne 12. t. m.; okoliški trgovci pa v soboto, dne 13. t. m. — vselej ob 8. uri zjutraj na mestnem magistratu, prejšnja Galletova hiša, I. nadstropje, mestna posvetovalnica.

Ij Prodaja mesa pri mestni aprovizaciji. Prodaja se začne jutri ob sedmih zjutraj. Pravico do nakupa ima vsakdo. Oddajale pa se bodo le manjše količine in le za zasebno gospodarstvo. Gostilničarjem in drugim obrtnikom se ne bo oddajalo mesa.

Ij Za gostilničarje! V smislu razpisa c. kr. deželne vlade za Kranjsko z dne 1. t. m., št. 14.650, odreja mestni magistrat na podstavi določila § 54. o. r., da se osebam oborožene sile brez šarže (vojakom-prostostih) v gostilničarskih in krčmarskih obratih ljubljanskega mestnega ozemlja sme dajati v poletnem času, t. j. do 30. septembra, jedila in pijače do 8. ure zvečer. Vsako zadržavanje teh oseb čez 8. uro zvečer se bode strogo kaznovalo. Ta odredba je v veljavi od dne 8. t. m.

Ij Umrl je 8. t. m. v dež. bolnici g. Karol Češnovar, mizar tob. tovarne v pokroju iz Hilserjeve ulice št. 3 v starosti 72 let. Rajnik je bil zvest član naše delavske organizacije od početka sem, navdušen pristav S. L. S., povsod priljubljen in spoštovan. Pogreb bo jutri v sredo ob 6. uri popoldne iz deželne bolnice na pokopališče na Vič. N. p. v m. Njegovi rodbini naše sožalje. — Umrl je 8. t. m. v deželni bolnici Jožef Fink, delavec pri drž. želez. v Cušperku, doma iz Vel. Račne, star 76 let. N. p. v m.

Ij Sladkorne izkaznice. V smislu razpisa c. kr. deželne vlade za Kranjsko z dne 10. aprila 1916, št. 12.546, odreja mestni magistrat: Za tretje štiritedensko obdobje se bodo sladkorne izkaznice pri vseh desetih mestnih komisijah oddajale v petek dne 12. in v soboto dne 13. maja 1916, oba krat od osmih zjutraj do ene popoldne. Izjave, ki so jih stranke prvič ali pa drugič podale, se bodo prerevidirale. Podpisati oziroma potrditi, da so resnične event. popraviti jih bodo morali lastniki gospodarstev, ki bodo jamčili za istinitost napovedb. Mestni magistrat se bode o istinitosti prepričeval in domače zaloge sladkorja kontroliral. Kdor zalogo zamoli, napravi neistinito napovedbo in vsled tega prejema neopravičeno sladkorne izkaznice, bo kaznovan. Proti njemu se bo postopalo v smislu § 14. ministrskega ukaza z dne 4. marca 1916 (drž. zak. št. 61). Prestopki se kaznujejo z denarno kaznijo do 2000 K, oziroma z zaporom do 3 mesecev, v obtežilnih okolištinah z denarno globo do 5000 kron, odnosno z zaporom do 6 mesecev.

Ij Vsled osumljenega vloma aretirana. Pretekli mesec se je izvršil v tukajšnjem konsumnem društvu na Kongresnem trgu vrom. Ker ima veliko zalogo blaga, se ni moglo dognati, katere reči da so ukradene. Sedaj so pa aretirali policijski agenti v Hradskega vasi stanujočo 23letno, v Galicijo pristojno delavko Ano Putzlacher, ki je bila na dan vloma odpuščena iz konsumnega društva. Tam kjer stanuje njena mati so našli v podstrešju skrite 90 kg moke, nadalje sladkor, milo, en modri in dva črna kosa blaga itd. Policija je dognala, da je imenovana kradla denar iz blagajne konsumnega društva in da je tekom več mesecev nakupila blaga za 806 K. Putzlacher je tudi obdolžena, da je zmikala blago in da se je udeležila vloma. Po policijskih ugotovitvah je bila izročena deželnemu sodišču.

Ij Umrl so v Ljubljani: Ivanka Gorjanc, trgovka na Sv. Petra cesti, stara 39 let. — Mihael Marzolini, bivši kavarnar in mešan, 86 let. — Elizabeta Kačar, posestnikova hči, 11 let.

Ij Ustanova za deklško balo. Oddala se bo Friderik Weittenhiller-jeva ustanova za deklško balo za leto 1915 v letnem znesku 106 K 40 vin. Pravico do ustanove imajo žene, ki so dobro vzgojene in revnih staršev ter so se poročile v letu 1915. S poročnim listom, z izkazom o ubožnosti in z navedenim spričevalom opremljene prošnje je treba vložiti do 10. junija t. l. pri c. kr. deželni vladi v Ljubljani.

Ij Izločeni vojaški konji. Glasom sporočila 5. armadnega poveljstva (odd. Q.) mu prihajajo še vedno potom političnih oblastev prošnje poljedelcev za naravnostno prepustitev izločenih vojaških konj. Take prošnje se morajo iz principijalnih vzrokov odkloniti. Politična oblastva so dobila naročilo, da jih je — ne na armadno poveljstvo — pač pa na poljedelsko ministrstvo naslovljati. Prosilce bi tudi politične oblasti lahko zaznamovale ter jih ob vsaki licitaciji konj sproti obveščale.

Ij Nesreča pri igri. Ko so predvčerajšnjim na prostoru pred »Glasbeno Matico« otroci »se šli vojsko«, je neki deček pahnil tako nesrečno 12 let starega Vilibalda Vlahovič, sina brivskega mojstra iz Brega št. 10, da je padel ter si precej poškodoval levo nogo.

Nova vodna pot.

Že desetletja stari načrti o vodnih potih v Avstroogrski in Nemčiji so v vročem vojnem ozračju končno dozoreli in zavzeli več ali manj določne oblike. Vsi vemo danes, da bi se bil promet v vojnem času vse gladkejšje izvršil, ako bi bile dobre vodne poti razbremenile naše železnice. Marsi, kaka zadrega v aprovizaciji bi nam bila s tem prihranjena. Sploh je postala tekom vojne važnost in potreba vodnih potov tako očita, da so se jeli poklicani krogi pečati s svoječasni dr. Koerberjevimi vodnimi načrti in razmišljati, kako bi se — primeren izpremenjeni seveda — izvršili. Temelj za zgradbo vodnih potov tvori slej ko prej Donava; zgraditi se namerava vodna mreža Rena-Majna z zvezo na Donavi in pa velika vodna pot iz Severnega in Vzhodnega morja k Črnemu morju. Načrtu za kanal Donava-Ord se je postavil ob stran načrt od Rena do Donave. Dunajski župan dr. Weiskirchner je v prvem razumevanju važne potrebe, da se osrednji državi gospodarsko tesno skleneta z balkanskimi zavezniki, sprejel v svoj program zgradbo oziroma izopolnitev vodnih potov kot glavno točko.

Te dni bo sklical dr. Weiskirchner na Dunaj konferenco vseh mest na Nemškem in Avstroogrskem, ki leže ob Donavi; razpravljali bodo o gospodarski strani te važne zadeve ter potem sklepe predložili vladam. Od več strani se izraža želja, naj bi se bodoča donavska pot nacionalizirala ter naj bi se pripustili k plovbi le tisti narodi, ki meje na Donavo.

Razna poročila.

Juanšikaj zapusti Kitajsko? Petrograd, 8. maja. Nek karbinski list poroča, da je Juanšikaj po pogajanjih z južnimi provincami sklenil, da se preseli na Rusko. — Nek drugi karbinski list poroča, da je kitajski poslanik v Washingtonu najel posojilo 20 milijonov dolarjev po 6 odstotkov.

Berlinska policija in oderuhi v živili. Berlin, 7. maja. (Kor. ur.) Policija je pri več mesarjih našla velike zaloge. V zadnjih dneh je bilo več demonstracij, pri katerih je policija nastopila na strani demonstrantov, zaloge spravila na dan in jih po zakonitih predpisih prodala. V splošno zadovoljnost se to delo policije nadaljuje. Policija je ustanovila poseben oddelek, ki se peča z oderuštvo živil. Meročajna mesta vnovi in zopet zatrjujejo, da se v nobenem delu Nemčije ni bati resnega pomanjkanja živil.

Argentinijska zatira italijansčino. Lugano, 6. maja. Italijansko časopisje živahno protestira, ker argentinska vlada v južni Ameriki zatira šolski pouk v italijansčini. Listi govore o časti Italije, ki takega ponižavanja svoje svetovne veljave ne bo dovolila.

Usmiljene sestre zapustile Mehiko. Iz Haaga se poroča 5. maja: Parnik »Antonio Lopez«, ki je iz Vera Cruza odplul v Newyork, je vzel s seboj 50 usmiljenih sester, večinoma Špank, ki se v Meksiki niso čutile več življenja varne.

»Svobodo vsem narodom.« Genf. Herve izjavi v »Victoire«: Države četverosporazuma naj proglase svobodo vseh narodov, kar bi seveda tudi zelo učinkovalo na nevtralne države. Seveda bi morale veliko žrtvovati tudi države četverosporazuma. Anglija mora podeliti svojim indijskim kolonijam popolno avtonomijo, Francija pa mohamedancem v Afriki, Anamitom in Indo-Kitajcem. Rusija bi morala osvoboditi Poljake, Armence in Fince.

Sin bolgarskega kralja kot ministrant. Bolgarski kralj Ferdinand je obiskal na dan sestanka z nemškimi cesarjem v Nišu tamošnje malo katoliško cerkev, da se po svoji stari navadi udeleži maše. Ker pa ni bilo ministranta, pristopi k oltarju drugi sin bolgarskega kralja Ciril in ministrira pri maši. Za sledečo mašo je poslal nek nemški duhovnik svojega slugo. Ta, kateri ni poznal princa, je pozneje pripovedoval, da je že našel »konkurenta«, s katerim sta skupaj ministrirala. Ali njegov tovariš je znal boljše latinski, zato mu je na koncu maše stisnil nekaj papirja v roke. Ko to sluga pogleda, vidi, da je dobil bolgarski papirnati denar za 50 levov.

Kje bo konec svetovne vojne?

Na Japonskem je nedavno izšla veleznanimiva knjiga. Po svoji vsebini ne zastopa mnenja posameznika, marveč mnenje »Narodnega obrambnega odseka«, katerega predsednik je grof Okuma, japonski ministrski predsednik, podpredsednik pa baron Kato, sedanj japonski zunanji minister. Člani so armadni in mornariški častniki ter ministerialni in vladni uradniki. Nad milijon eksemplarov te knjige je že bilo prodanih in sedaj je izšla v šestem natisu. Naslov se glasi: »Vojna med Japonko in Ameriko.« Naslovna slika kaže zmagovalen japonski dreadnought in raztrgano, prevrnjeno ameriško zastavo.

Knjiga začne z besedami: »Srca 60 milijonov Japoncev so razplemenjena v pogumu in neugnano kakor veliki vihar, ki veje z nebov, hočejo začeti vojno proti Združenim državam, ki bo širokoustnim Američanom dokazala, da japonsko ljudstvo ne pozna nobenega umikanja in da so njegovi vojniki nepremagljivi. Vprašanje je, zakaj naj vodimo vojno proti Združenim državam? Prvič radi absolutne nečlovečnosti Združenih držav, radi zabranitve japonskega priseljavanja in radi očividne in otipljive krivice take postavodaje proti Japoncem. Združene države skrbno razločujejo med nami in Kitajci, ki so veliko nižjega stanu in vzgoje.«

Nato sledi natančen opis Kalifornije. Mehika se označuje kot veliki in mogočni zaveznik Japonske, ki bo pomagal proti Združenim državam, kakor hitro pride čas za to. Dalje slove: »Izveščani vojniki naj se pošljejo kot delavci in bogati trgovci, da vzamemo Filipine in Honolulu. Te otoke moramo vzeti, da trdno in enkrat za vselej položimo roko na Pacifiški ocean.

Američani se širokoustijo s svojim panamskim prekopom in vendar je tako smešno enostavno za nas, da jim ga razbijemo z žrtvijo enega samega starega parnika polnega razstrelil. Po imenu bi bil seveda samo trgovska ladja, toda na dano znamenje bi maloštevilna posadka zapustila ladjo, šla na kopno in izginila. Nato sledeča eksplozija bi porušila kanal vsaj za mnogo mesecev. Predno bi prišle ameriške ladje krog južne Amerike, bi mi že davno vzeli otoke. Saj leže isti mnogo bliže naši nego ameriški obali in potem bo zelo težka reč spraviti nas zopet vun, kajti naše brodovje je mnogo močnejše nego ameriško, bolje oboroženo in bolje vodjeno.

Vedno, odkar smo zmagali ruske trume, nam je cel svet izkazoval najvišje spoštovanje in čislanje. Toda za Američane smo gigantična Nemesis, ki bo nekega dne planila nanje in jih uničila.

Nato sledi ostra kritika ameriških delavskih organizacij in časnikov, ki so vsi »podkupljivi«. Temu se ni čuditi, če se ve, kako goljufiva je ameriška čast. »Naš klic: Kvišku v Kalifornijo! Na Hawaii! Na Filipine! bo prišel. Duh ameriške hinavščine se dviga kvišku kakor smrdljiv oblak in razdevlje lepoto nedolžnega neba.«

Potem se smeši mešana ameriška pasma in njena takomenovana vzgoja. »Nadžin našega postopanja se sicer ne krije z našimi pojmi o časti, toda če se pomisli, da imamo opraviti z narodom lažnjivcev in zaničevalcev postav, moramo ravnati par force, kakor so ravnali Rimljani. Amerika ima samo enega Boga — zatega boga, Kljub temu, da njeno sv. pismo prepoveduje češčenje zlate podobe.«

Program japonske prot Ameriki se povzema v naslednjih stavkih: »Naša velika misel in naš politični sestav je v tem, da osvojimo Kalifornijo, da posedujemo Sandviške otoke, Samoa in Filipine. Mi moramo svojo moč v to prihraniti. Varčni moramo biti v našem življenju. Vse za to misel. Naša mladina se mora učiti, da je edini nas žaleči sovražnik našega ljudstva — Amerika.«

To so zanimivi glasovi, ki nič kaj prijetno ne zvane za četverosporazum ropotajoči Ameriki. Japonska hoče iz svetovne vojske dobiti tudi svoj dobiček in utegne ga dobiti, ako nastopi ne proti nam, ampak zase proti Ameriki in Angleški. S tem bi Japonska zaključila svetovno vojno.

Razne novice.

— **Odlični češki umetnik umrl.** V Pragi je umrl odlični češki kipar profesor Stanislav Sucharda.

— **Masaryk obolel.** »Novoe Vremja« poroča, da je v Londonu nevarno obolel profesor Masaryk.

— **Obisk na vseučiliščih.** Naučno ministrstvo javlja, da je na dunajskem vseučilišču 4518, v Inostu 587, v Gradcu 784, na nemškem vseučilišču v Pragi 670, na češkem 2328, v Lvovu 1102, v Krakovu 1447, v Černovicah na teološki fakulteti 94 slušateljev. Vseh slušateljev je 11.530, in sicer na teološki fakulteti 1261, na pravni državnoznanstveni 3954, na medicinski 2600, na filozofski 3715. Medicino študira 825, filozofijo 1118 rednih in 505 izrednih slušalk.

— **Tolstojovo pismo zapuščino** je kupil mestni muzej v Moskvi. Med njo se nahaja 10.000 Tolstojevih pisem, ki jih je pisal svojim prijateljem.

— **Velik vihar** je divjal pred dnevi v Palermu. Trajal je 12 ur, vse citrone so popadale na tla, vsi vrtovi z zelenjavo so uničeni.

— **Denarni promet z Bolgarijo.** Od dne 1. maja 1916 se poštne nakaznice na Bolgarijo ne izpolnjujejo več v frankih in centimih, marveč v levih in stotinkah. Kot najvišji znesek je začasno določen 500 lev. Preračunjevalni kurz se bode od časa do časa brzojavnim putem naznanil poštним uradom, ki so pripuščeni poštnonakazniškemu prometu z inozemstvom. V ostalih določbah glede poštnonakazniškega prometa z Bolgarijo ni nikake izpremembe.

Kadilska prepoved za mladoletne. Iz Kufsteina se poroča 5. maja: Okrajna glavarstva v Kufsteinu, Kitzbühlu in Schwazu so izdala razglas, s katerim se strogo prepoveduje kajenje v vsaki obliki mladostnim osebam pod 17. leti; tem osebam se ne sme prodajati nobene vrste tobaka, cigarete ali smodke, ako nimajo pismenega naročila svojih staršev ali njih namestnikov.

— **Setev na Ogrskem** se dobro razvija. Poljedelsko ministrstvo poroča, da je ozimina za dva tedna naprej pred normalnim časom. Spomladanska setev je dobro kalila in je prav zadovoljiva. Ravnokar se jejo koruzo in krompir v dobrem vremenu.

Monopol cigaretnega papirja v Srbiji je dobila zagrebška tovarna cigaretnega papirja — Freund.

Nova podružnica banke v Belgradu. V Belgradu je otvorila svojo podružnico Avstro-bosenska banka, katera ima svoj sedež v Sarajevu.

Kaj si mislijo o nas v Rusiji. »Den« vija: Neki vojni uetnik piše iz Sibirije,

... Za me nič ne skrbite, denarja imam dovolj, da si kupim, kar potrebujem. Drugače je z vami doma: Iz ameriških časnikov izvem, kaj vse morate prenesti in pretrpeti in vas pomilujem. V pismih nam pišete in zatrjujete, da je vse zdravo. Vem pa, da ne smete pisati drugače. Prepričani smo, da mnogi izmed nas najde zapuščeno hišo, ker je vse pomrlo. Kakor je videti — je pripomnil »Den« — so naši ljudje na Ruskem po ameriških časnikih tako informirani, kakor da je kuga na Moravi vse ljudi pomorila. Potem se jim mora pa le čudno zdeti, da iz stradalcev in izumirajočih krajev vendar prihajajo pisma. Morda tisti »mrtveci« ne smejo pisati, da so že mrtvi, pa pišejo, »da smo vsi zdravi«.

Zaradi veleizdaje zasežena premoženja. Inomoško deželno sodišče je zopet izreklo zaplenbo premoženja za celo vrsto italijanskih veleizdajalcev, oziroma vojnih beguncev. Med njimi je urednik lista »Alto Adige« in dva sotrudnika pri »Archivio per l'Alto Adige«.

Plačilo cirkuške jahačice. Saški ritmojster Kurt pl. Herder, pravnik Gottfrieda Herderja, pobočnik saskkega kralja, se je pred leti seznanil s slovito cirkuško jahačico Adrian, ki je nastopala pod umetniškim imenom Adrienne pl. Holstein, ter jo pozneje poročil. Rittmojster pl. Herder, ki je bil v draždanski družbi izredno priljubljen, je nato mnogo potoval s svojo soprogo ter se končno naselil v krasni vili pri Draždanih, kjer je živel do začetka vojne. Tedaj je zopet stopil v vojaško službo kot ritmojster in šel na bojišče. Ko je nedavno prišel za nekaj dni na dopust v svojo vilo, se je prepričal, da je njegova sreča poteptana. Bridke izkušnje ni mogel prenesti ter se je ustrelil.

Odvetnikov samoumor. Ustrelil se je v Budimpešti znani odvetnik dr. Koloman Bartos.

Cene mleku v Nemčiji niso bile povsod enake. V vzhodni Prusiji se je plačevalo za liter 22 do 28 fenikov, v zapadni Prusiji 24 do 27, v Berlinu in njegovih predmestjih pa 30 fenikov. Na Braniborskem se je zibala cena med 22 in 30 feniki, na Pomoranskem med 18 in 28, na Poznanjskem je znašala 26 fenikov, v Šleziji 22 do 26, na Saksanskem 22 do 27, podobne cene so bile tudi na Vestfalskem in v Porenjskem. Najdražje se je prodajalo mleko v Düsseldorfu, namreč po 33 fenikov. Na Bavarskem je kolisala cena med 20 do 28 fenikov. Splošno je bila v Nemčiji mleku najvišja cena 33, najnižja pa 18 fenikov.

Sijajni uspehi zdravniške vede in bolniške strelbe v nemški armadi. Na Nemškem so uradno ugotovili, da je v nemških lazareti na bojiščih in vojnih bolnišnicah popolnoma ozdravilo in se vrnilo v službo 86,6% ranjencev, v lazareti doma pa celo 90,1%. Umrlo je izmed vseh ranjenih in bolnih le 1,5%. To so naravnost sijajni uspehi zdravniške vede in bolniške strelbe.

Mestna hiša v Lille pogorela. »Berl. Lokalanzeiger« poroča po »Liller Kriegszeitung«, da je na velikonočno nedeljo zgorela v Lille mestna hiša. Del dragocene knjižnice je rešen.

Posebne vrste bolnišnic so ustanovili v Pragi. V tej bolnišnici se bodo zdravile samo prostitutke ter je v nji prostora samo za 500 oseb. Blizu bolnišnice se nahajajo velika zemljišča, kjer bodo delale prostitutke, potem ko ozdravijo, da se prične delu.

Samoumor polkovnika. Ustrelil se je v Rimu nevrastenični topniški polkovnik Figliola.

Poletni čas v Srbiji. Armadni vrhovni poveljnik nadvojvoda Friderik je odredil z armadnim poveljem, naj se uvede poletni čas v Srbiji.

V Parizu.

Nedavno je dospel v Lvov zastopnik neke lvovske tvrde, ki je bil po dvajsetmesečnem bivanju v Parizu, kjer ga je doletela vojska, izpuščen, ker mu je že 60 let. Sedaj je v lvovskem listu objavil sliko iz sedanjega življenja v Parizu.

Pariz začne biti — piše med drugim — takšen, kakršen je bil pred vojsko. Vojska je stopila v vrsto vsakdanjosti kakor postane nekaj vsakdanjega vsaka še bolj senzacijska drama, če traja mesece in leta.

Skrb za pravost je zdaj v Parizu tolika, da je vojak, ki gre po ulici z mlado žensko, podvržen poulični kontroli in če ne dokaže svojega pravnega razmerja do nje, se mora z njo razstati. Rečena poulična kontrola se je uvedla, ker so se spolne bolezni silno širile.

Tu gre za obrambo zdravja v armadi. Za civiliste pa se pri tem prav nič ne skrbi.

V Parizu je zdaj zelo veliko število ranjencev in mnogo krasnih palač je izpremenjenih v bolnice, tako tudi Louvre.

Zanimivi pojavi so pogoste poroke bolničnih strežajk z ranjenimi vojaki. Ker je kurs strežajk tako poskočil, se je jelo pojavljati po pariških ulicah od dne do dne več ženskih v uniformi bolničnih strežajk.

Tu jih srečaš lahko cele trope v bulvarjih v gozdiču Bulonskem, na polju Elizejskem, v gledališčih, v kinematografih in kavarnah v spremstvu častnikov. To je zbudilo sum pri policijski oblasti, ki je jela pojav zasledovati in je kmalu dognala, da so bile one ženske iz pariškega lahkostnega sveta, ki so se oblačile v uniformo strežajk, da so laglje dosegale svoj namen.

Ko odbije deveta ura zvečer umolkne v Parizu ves dirad in nastane tema. Silen strah pred Zeppelinom ne dovoljuje po deveti uri nikakršne razsvetljave, da bi bilo na cesti kaj videti. Poulične svetilke so ugasle, in Pariz živi svoj večer za zastrtimi okni. Vsled tega ima včasih prebivalstvo čuden pogled na nebeški obok. Kadar opazovalci sporočijo nameravan napad Zeppelinov, tedaj razsvetli kakih deset reflektorjev iz raznih točk nočno nebo in ga pregledujejo tako natančno, da bi lahko — kakor pravijo — našli šivanko. K tem razsvetljevalnim efektom se pridružijo še produkcije francoskih aviatikov, ki krožijo v zračnih višavah in iščejo sovražnika.

Zrakoplovne produkcije so Parizanom vselej najljubša zabava. Takšna toli lepa zabava se jim je nudila pri pogrebu znane aviatika Pegouda. Nad orjaškim aerodromom se je dvignilo dvajset in še več letal, na katerih so tovariši pokojnikovi proizvajali velekrasne evolucije, prizor, kakršnega še niso občudovali Parizani pri nobenem pogrebu. Aeroplani so leteli z »glavo navzdol« ob nepopisnem navdušenju gledalcev, ki so vzklikali, da se je rajni Pegoud spet rodil v nekaterih svojih naslednikih.

Odkar je oblegan Verdun, se Parizani še vse bolj zanimajo za poročila z bojišč. Parizani si nerad kazi humor z domnevanjem, da bi bila katastrofa mogoča. Verdun ne more pasti — to mnenje prevladuje. Videti pa je, da se za tem zaupanjem skriva strah in bojazen. Na vsa nevesela poročila se navadno odgovarja: Bo že bolje! Potem se pa skuša zasukati pogovor na drug predmet.

1140

Fani Marzolini roj. Halnricher
naznanja v imenu sorodnikov, da je bil večeraj zvečer ob 1/8 uri po neizrecno težki in dolgi bolezni v 86. letu previden s sv. zakramenti odpoklican v boljše življenje naš dobri soprog, oče, stari oče, gospod

Mihael Marzolini
zasebnik
(bivši kavarnar).

Pogreb se vrši v sredo 10. majnika ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti Florijanska ulica št. 30 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 9. majnika 1916.

Večletna dobro urejena

trgovina

v Ljubljani, na dobrem prometnem prostoru se takoj radi bolezni proda. Natančne podatke daje upravništvo Slovenca pod št. 1081.

Nove cerkveni pesmi Ign. Hladnika

za mešani zbor, solospve in orgle. Odobrene od vis. č. knezoškof, ordinarijata v Ljubljani. Zdrava Marija op. 69. Marijine pesmi 2 K, namenjene posebno za cerkvene koncerte. **Petero vojnih Marijin op. 65., 1 K.** **Osem Tantum ergo op. 65., 1 K.** 1122

Dobro ohranjen

Oliver pisalni stroj

se ceno proda. Gradišče 15 I. nad. levo.

Jabolka

lepe štajerske mošanckarje, ima večjo zalogo in oddaja na debelo in drobno (najmanj 10 kg) trvdka:

IVAN JELAČIN, Ljubljana

Valvazorjev trg.

1112

Kupim po visoki ceni okrogel kostanjev orehov jesenov les

Ponudbe z ceno in množino (koliko va gonov) je poslati trdki:

J. Pogačnik, Ljubljana

Marije Terezije cesta 13 (Kolizej).

Na ponudbe brez cene se ne ozira.

Dobra samostojna

kuharica

z letnimi spričevali, stara 30 do 40 let se takoj sprejme. Plača K 30.—. Naslov pove upravništvo lista pod št. 1133.

Globoko užaloščeni naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanec, da je naša iskrenoljubljena mati, oziroma soproga, sestra in teta, gospa

Ivanka Gorjanc
trgovka v Ljubljani

po daljši mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, dne 8. majnika t. l. mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v sredo dne 10. majnika ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti sv. Petra cesta št. 18 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 9. majnika 1916.

1139

Žalujoči ostali.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Št. 6926.

Razglas.

V smislu § 53. občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljano daje podpisani mestni magistrat javno na znanje, da so računski sklepi za prvo polletje 1915, in sicer:

1. mestnega zaklada,
2. ubožnega zaklada,
3. zaklada meščanske imovine,
4. ustanovnega zaklada,
5. mestnega loterijskega posojila,
6. mestnega vodovoda,
7. mestne klavnice in
8. mestne elektrarne

dogotovljeni ter bodo 14 dni, t. j. od 5. do 18. maja 1916 v prostorih mestnega knjigovodstva razgrnjeni občanom na vpogled, da zamore navesti vsakdo svoje opazke o njih. O pravočasno vloženi ugovorih bode razsojal občinski svet.

Mestni magistrat ljubljanski,

1106

dne 3. maja 1916.

Melasna krmila za živino

razpošilja deželna centrala krmil v Ljubljani, Turjaški trg št. 3, v vrečah po 50 kg. Cena je 35.— K za 100 kg.

Kranjska deželna banka v Ljubljani.

sprejema priglasitve na

Cetrto 5 1/2% Avstrijsko vojno posojilo

I. Na 40 letno davka prosto 5 1/2% amortizacijsko državno posojilo po ceni 92.50 kron za 100 K nom.

II. Na davka proste 5 1/2%, 1. junija 1923 povračljive državno-zakladne liste pa po ceni 95 kron za 100 K nom.

V svrhu podpisovanja vojnega posojila daje Kranjska deželna banka tudi hipotekarna posojila.